

DRAUGAS

PERIODICALS
SEPTEMBER 09,
Vol. XC

95-IEJI METAI

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
KETVIRTADIENIS - THURSDAY, RUGSĖJO - SEPTEMBER 09, 2004

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 09-08-04

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

95th ANNIVERSARY

Nr. 173
Kaina 50 c.

Šiame numeryje:

Lietuvių telkiniuose: „Švyturys švyti Cleveland mieste; ką veikia New Haven LB apylinkė vasarą; New Britain lietuviai laukia „Rudens vakaro“.
2 psl.

Dvikalbiškumo pliusai ir minusai. Kaip vyks balsavimai Lietuvos Seimo rinkimuose.
3 psl.

Kitų žvilgsniu: dabar ir mūsų mirties valandą. Samurajų kardai Lietuvoje.
4 psl.

Senas „Vadas“ dabarties akimis.
5 psl.

Sunkėja PL centro išlaikymas. Dar reikia mokytojų lit. mokyklai. Kviečia Lietuvų operos valdyba. Atvyksta „Sezonų pauzės“.
6 psl.

Sportas

* Pirma pergalė antrosios 2006 m. pasaulio futbolo čempionato atrankos ciklo rungtynėse iškovojo Lietuvos rinktinė. Trečiadienį Kaune Lietuvos futbolininkai 4:0 sutriuškino San Marin komandą bei su 4 taškais tapo šešių komandų grupės pirmūnais. Du įvarčius nugalėtojas pelnė Edgaras Jankauskas, po vieną — Tomas Danilevičius ir Andrius Gedgaudas.

* Lietuvos krepšinio lygos čempionė Kauno „Žalgiris“ komanda trečiadienį iškrito į Ispaniją, kur miestelyje netoli Malagos tęs pasirodymą naujam sezonui. Treniruoti stovyklos metu žalgiriečiai rugsėjo 11-ą dieną susitikus su Madrido „Real“, o 17-ąją — su Donato Slaninos „Caja San Fernando“ komandomis.

* Pasaulio ledo ritulio taurės varžybų ketvirtfinalio rungtynės Rusijos rinktinė, kurios sudėtyje žaidė Darius Kasparaitis ir Dainius Zubrus, antradienį 0:1, 1:1, 2:3 pralaimėjo varžybų nugalėtojos titulą ginančiai JAV komandai bei pasitraukė iš tolesnės kovos. Trečiojo kelinio pradžioje — po D. Kasparačio ir Aleksejaus Jašino perdavimo — D. Zubrus buvo pavykę išlygti rezultata (2:2). Pusfinalyje amerikiečių varžovė bus Suomijos rinktinė, kuri ketvirtfinalyje 2:1 privertė pasiduoti Vokietijos ledo ritulininkus.

Naujausios žinios

* ES ir ESBO valstybių atstovai ragina Gruzijos ir Pietų Osetijos vadovus nedelsiant sėsti už derybų stalo.

* Televizijos laida sulaukė dar vienos bylos.

* Kardinolą piktina Katedros aikštėje organizuojamas pagoniškas renginys.

Valiutų santykis
1 USD — 2.857 LT
1 EUR — 3.452 LT

Socialliberalai ir socialdemokratai tikisi, kad politinė švytuoklė sustojo ties jais

Vilnius, rugsėjo 8 d. (ELTA) — Naujosios sąjungos vadovas Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas mano, kad blaškytis tarp dešinės ir kairės per Seimo rinkimus skatinusi politinė švytuoklė sustojo ties Algirdo Brazausko ir A. Paulausko susivienijimo rinkimų programa.

„Manau, kad pirmą kartą Lietuvoje mes galime sustabdyti švytuoklės principą, kai per kiekvienus rinkimus rinkėjai pasirenka vis kitą politinę jėgą, dažniausiai — iš dešinės į kairę arba iš kairės į dešinę“, tvirtino Seimo pirmininkas įvertino sa-

Naujosios sąjungos pirmininkas. Šią nuomonę jis išreiškė trečiadienį per socialdemokratų ir socialliberalų kandidatams į Seimą skirtą seminarą, kurio metu buvo pristatyta A. Brazausko ir A. Paulausko susivienijimo rinkimų programa.

Naujosios sąjungos vadovo požiūriu, politinė švytuoklė pirmą kartą sustojo ties partijomis, kurios savo ruožtu pirmą kartą Lietuvos politikos istorijoje parengė „tikslų būsimos vyriausybės programos projektą“. Taip Seimo pirmininkas įvertino sa-

vo ir premjero vardo susivienijimo rinkimų programą „Suvienykime jėgas žmonių gerovei“.

Anot A. Paulausko, pristatytoje programoje nėra jokių „beletistinių išlygų“, kai rinkimų pažadai papildomi išsipareigojimų menkinančiomis frazėmis — „esant galimybėms“ ar „susiklosčius palankioms sąlygoms“. Susivienijimo „Už darbą Lietuvai“ programą jis apibūdino kaip atsvarą „ne tik populistinėms jėgoms, bet ir dešiniųjų programoms“.

Per programos pristatymą

po A. Paulausko kalbėjęs ministras pirmininkas A. Brazauskas aptarė konkrečius programinius išsipareigojimus ir pateikė ekonominės padėties vertinimus bei prognozes.

Socialdemokratai ir socialliberalai teigia susitarimu nori užtikrinti politikos tęstinumą, politinį ir socialinį stabilumą.

„Dar prieš mėnesį atrodė neįgyvendinama idėja sukurti stiprų susivienijimą tapo realybe“, prieš pasirašydami sutartį teigė Naujosios sąjungos pirmininkas A. Paulauskas.

Lietuviai įveikė biblinę Ararato viršukalnę

Vilnius, rugsėjo 8 d. (BNS) — Grupė Lietuvos alpinistų trečiadienį pirmą kartą valstybės istorijoje įkopė į Biblijoje minimą Ararato kalną.

Į 5,165 metrų aukščio viršukalnę trečiadienį 9 valandą ryto įkopė 13 iš 17 Vytauto Butkausko vadovaujamos ekspedicijos narių.

Pasak pranešimo, apie šį alpinistų pasiekimą informavo vienas ekspedicijos dalyvių Saulius Vilius, elektroninio pašto žinutę iš pačios viršukalnės atsiuntęs nešiojamuoju kompiuteriu.

„Nors šiuose kalnuose sąlygiškai yra geresnės sąlygos kopimui, palyginti su Himalajais, tačiau stichijos mūsų nelepino ir šį kartą — Ararato viršūnėje siautė pūga bei tvyrojo nemenukas šaltis. Tačiau kopimas pavyko be jokių rimtesnių nesekandumų“, pranešė alpinistas Saulius Vilius.

Ararato kalnas stūkso Turkijoje netoli Armėnijos valstybinės sienos. Jį sudaro 2 kūgiai — vakarinis — Didysis Araratas (5,165 m) ir rytinis — Mažasis Araratas (3,925 m).

Į Ararato kalną alpinistų ekspedicijos kopti leidžiama tik nuo 2000 metų.

Ekspedicijos metu lietuvių alpinistai turėjo galimybę apžiūrėti ir vadinamąsias Nojaus arkos liekanas. Manoma, kad didžiulį laivo formos išpaudą oloje paliko biblinis Nojaus laivas, kuriuo esą buvo išsigelbėta nuo didžiojo tvano.

Filharmonija pristatė kūrybingą koncertinį sezoną

Vilnius, rugsėjo 8 d. (ELTA) — Lietuvos nacionalinė filharmonija savo 64-ąjį koncertinį sezoną pradeda ne tik kūrybinėmis, bet ir organizacinėmis naujienomis.

Į Filharmonijos struktūrą grįžantis Lietuvos kamerinis orkestras po skandalingos atsisakymo istorijos dar laukia naujojo meno vadovo, bet jau turi naują dirigentą — Vytautą Lukočių.

Pasak Nacionalinės filharmonijos generalinio direktoriaus Egidijaus Mikšio, Kamerinio orkestro meno vadovo, pakeisiančio keturis dešimtmečius orkestrui vadovavusį profesorių Saulių Sondeckį, dar teks palaukti.

„Tai gali būti užsienietis, tačiau nenorime atsitiktinio žmogaus, todėl, kaip sakoma, devynis kartus matuosime, dešimtą pjausime“, neatskleidė kandidatūrų E. Mikšys.

Po sėkmingų vasaros koncertų ir gastrolių Lietuvos kamerinis orkestras naujam sezonui parengė 6 programas, kurias atliks su įvairiais dirigentais. Spalio 2 dieną numatomas

Trečiadienį Vilniuje atidaryta tradicinė tarptautinė paroda „Baltijos tekstilė ir oda“. Parodoje ekspozicijas parengė 297 bendrovės iš 25 pasaulio valstybių. Jos savo standuose pristato 37 valstybių aprangos ir tekstilės, įrangos, žaliavų bei sektoriaus paslaugų produkciją.

Tomo Černišovo (ELTA) nuotr.

Vyriausybė Beslan vaikams skiria 50,000 litų

Vilnius, rugsėjo 8 d. (BNS) — Vyriausybė trečiadienį vykusioje posėdyje skyrė 50,000 litų nuo teroro nukentėjusių Šiaurės Osetijos Beslan vaikų gydymo išlaidoms Lietuvoje padengti.

Sveikatos apsaugos ministerijai pavesta organizuoti atvykstančių vaikų gydymą Lietuvos sveikatos priežiūros įstaigose bei suformuoti humanitarinės pagalbos siuntą — 50 litrų kraujo plazmos preparato — al-

bumino. Tai specialus preparatas, naudojamas nudegimų, traumų atvejais, susižalojus.

Šiuntai nukentėjusių Beslan vaikų ir juos lydinčių asmenų Palangos miesto reabilitacinėje ligoninėje siūlomos reabilitacinio gydymo paslaugos.

Ligoninėje yra sukurta sąlygos visuotinei reabilitacijai — psichiatru, psichologu pagalba, gydymosi vonios, masažai, gydomoji kūno kultūra, kitos procedūros.

„Jukos“ ieško pirkėjų „Mažeikių naftai“

Maskva, rugsėjo 8 d. (BNS) — Rusijos naftos milžinė „Jukos“, kurios skola valstybei padidėjo jau iki 7,5 mlrd. JAV dolerių, skubiai ieško lėšų mokėsi nepriemokoms sumokėti.

Bendrovė jau pradeda ieškoti pirkėjų Lietuvos naftos perdirbimo įmonei „Mažeikių nafta“, išvengusiam teismo antstolių Rusijos bendrovei skirtos arešto, trečiadienį rašo Rusijos dienraštis „Vedomosti“.

Lietuvos įmonės atstovai teigia nieko apie tokius „Jukos“ planus nežinantys.

Buvusiam R. Pakso patarėjui durys į Seimą — užtrenktos

Vilnius, rugsėjo 7 d. (BNS) — Vyriausioji rinkimų komisija (VRK) neleido siekti Seimo nario mandato vienam liberaldemokratų partijos vadovų Gintarui Šurkui.

VRK antradienio vakarą posėdyje nusprendė, jog buvęs per apkaltą nuo prezidento pareigų nušalinto Rolando Pakso patarėjas negali kandidatuoti į Seimą, nes nustatytu laiku nesumokėjo baudos, teismo paskirtos už apgaulingą oreivių klubo buhalterijos tvarkymą.

Seimo rinkimų įstatymas neleidžia registruoti kandidatams asmenų, kurie nėra atlikę teismo paskirtos baudos likus 65 dienoms iki rinkimų.

Verslo sąlygos Lietuvoje geriausios iš visų ES naujokių

Vilnius, rugsėjo 8 d. (BNS) — Verslo sąlygos Lietuvoje yra geriausios iš visų naujųjų Europos Sąjungos (ES) valstybių, o pagal pastarojo meto investicinių aplinkos reformas Lietuva užima šestą vietą pasaulyje.

Trečiadienį paskelbtoje Pasaulio banko ir tarptautinio finansų susivienijimo parengtoje apžvalgoje „Doing Business in 2005: Removing Obstacles to Growth“ Lietuva užima 17 vietą palankiausias verslo sąlygas turinčių pasaulio valstybių sąrašė, kurio viršūnėje — Naujoji Zelandija, JAV bei Singapūras.

Lietuvos užimama vieta yra pati aukščiausia iš visų naujųjų ES narių, iš kurių dvidešimtuose taip pat yra Slovakija, užimanti 18 vietą.

Ataskaitos autorių nuomone, sąlygos verslui taip pat yra palankios Honkonge, Australijoje, Norvegijoje, Didžiojoje Britanijoje, Kanadoje, Švedijoje, Japonijoje, Šveicarijoje, Danijoje, Nyderlanduose, Suomijoje,

Airijoje, Belgijoje, Botsvanoje ir Tailandė.

Lietuva taip pat minima ir kaip viena iš dešimties labiausiai investicinę aplinką reformavusių pasaulio valstybių. Aktyviausiai investicinę aplinką per pastaruosius metus reformavo Slovakija, Kolumbija, Belgija, dešimtuose taip pat yra Suomija, Indija, Norvegija, Lenkija, Portugalija ir Ispanija. Lietuvai šiame dešimtuose atiteko šeštoji vieta.

Rengdamas ataskaitą, Pasaulio bankas 145-oje šalyse apklausė apie 3,000 vietos žino-

vų — mokslininkų, verslo konsultantų, teisininkų, audito ir apskaitos žinovų bei valdininkų. Ataskaitoje pateikiami duomenys apie pagrindinius verslo klimato vertinimo rodiklius: tai verslo steigimo sąlygos, darbuotojų samdymo ir atleidimo reikalavimai, sutarčių vykdymo užtikrinimas, galimybės kreditui gauti ir verslo likvidavimas, turto registravimas.

Lietuva neigiamai vertina Baltarusijos referendumą

Minskas-Vilnius, rugsėjo 8 d. (BNS) — Lietuvos politikai kategoriškai neigiamai įvertino kaimyninės Baltarusijos autoritarinio prezidento Aleksandro Lukašenka sprendimą spalio viduryje surengti referendumą dėl jo valdžios igaliojimų pratęsimo trečiajai kadencijai.

„Demokratinis procesas Baltarusijoje toks žingsnis nesusitiprins“, sakė Lietuvos užsienio reikalų ministras Antanas Valionis.

Jo teigimu, savaitgalį Briuselyje rengiamame Europos Sąjungos Bendrųjų reikalų ir išorinių santykių tarybos (BRIST) posėdyje bus suformuluota bendra ES nuostata dėl šių įvykių Baltarusijoje.

Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Gediminas Kirkilas, komentuodamas A. Lukašenka siūlymą, sakė, kad „tai yra nedemokratiška ir neteisėta. Tai reiškia, kad A. Lukašenka mėgina pratęsti savo autokratinį valdymą“.

„Pasitvirtino blogiausias

įvykių Baltarusijoje scenarijus. Tarptautinei bendruomenei ir kaimyninėms valstybėms, taip pat ir Lietuvai — tai blogiausias variantas. Padidėja tikimybė, kad Baltarusija dar ilgai liks Europos ir demokratijos nuosalyje“, sakė parlamentinės NATO reikalų komisijos pirmininkas Vaclovas Stankevičius.

A. Lukašenka, kuris pastarąjį dešimtmetį patiria Vakarų valstybių politinę izoliaciją dėl žmogaus teisių pažeidimų ir žiniasklaidos laisvės ribojimo, antradienį per televiziją paskelbė pasirašęs įsaką, jog spalio 17 d. bus rengiamas referendumas dėl jo valdžios igaliojimų pratęsimo.

Remdamiesi apklausų duomenimis, sociologai nustatė, kad A. Lukašenka galimybės demokratiškame referendume gauti pritarimą Konstitucijos pataisoms, kurios atvertų jam kelią į trečią kadenciją, yra mažos. Savo tikslų jis pasiektų nebet suklautojus balsavimo rezultatus.

Policininkai ketina badauti

Vilnius, rugsėjo 8 d. (BNS) — Lietuvos policininkai ketina surengti bado akcijas prie Seimo ir Konstitucinio Teismo, reikalaudami iš valdžios daugiau dėmesio įsisenėjusioms policijos problemoms.

Šis sprendimas buvo priimtas praėjusį šeštadienį Anykščiuose įvykusiame Lietuvos Vidaus reikalų sistemos respubli-

kinės profesinės sąjungos pirmininkų tarybos susirinkime.

Pareigūnai žada badauti vilkėdami uniformas ir taip atkreipti visuomenės bei tarptautinės bendruomenės dėmesį.

Nutarta kreiptis į Seimą, vyriausybę ir prezidentą, kad padėtų nevykdančius vidaus reikalų ministras būtų nedelsiant įpareigotas išsėsti pažadus.

Prezidentas Valdas Adamkus trečiadienį priėmė Šveicarijos ir Pietų Korėjos ambasadorių skiriamuosius raštus. Priimdamas Šveicarijos ambasadorės Anne Bauty skiriamuosius raštus, valstybės vadovas pažymėjo, kad šios valstybės ir Lietuvos santykiai pletojami vyraujančių ypatingo draugiškumo ir tarpusavio supratimo dvasia. Nuotr.: Valdas Adamkus ir Anne Bauty.

Valdo Kopūsto (ELTA) nuotr.

LIETUVIŲ TELKINIAI

CLEVELAND, OH

CLEVELAND „ŠVYTURYS“ ŠVYTI

Už kelių savaitių Cleveland Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos salėje vėl pasigirs tautinių šokių muzika ir linksmas kokių trepsėjimas — Cleveland tautinių šokių grupė „Švyturys“ pradės savo 2004–2005 metų veiklą.

Koncertai ir sveikinimai

„Švyturio“ šokių grupės šokėjai susibūrę praėjusį rudenį, norėdami pasiruošti šiai vasarai įvykusiai XII Šokių šventei, 18 gimnazistų iš artimų ir tolimų Cleveland priemiesių (ir net du šokėjai iš Cincinnati!) lankė repetitijas, mokėsi tautinių šokių. Cleveland lietuvių visuomenei „Švyturys“ pasirodė pirmą kartą per Vasario 16-osios minėjimą. Publika gražiai įvertino jaunus šokėjus, o šokėjai pasitempė ir už kelių savaitių pasirodė Cleveland XV

„International Folk Festival“, kuris vyko miesto centre, didžiame Allen Theatre. Netrukus gavome pakvietimą iš žymios Hathaway Brown mergaičių mokyklos pasirodyti jų pavariniame koncerte balandžio mėnesio gale. Stebėdama mūsų programą, lietuvių kilmės Hathaway Brown mokyklos muzikos skyriaus direktorė net apsisverkė. Nežinia, kaip Ohio gubernatorius Robert Taft sužinojo apie „Švyturio“ šokių grupę — prieš išvykstant į šokių šventę, gavome iš jo sveikinimą su gražiais linkėjimais ir pagyrimu, kad mūsų šokių grupė atstovaus Ohio valstijos šokių šventėje.

Šokių šventė

Liepos 3-joji diena — XII Tautinių šokių šventė Čikagoje! Didžiavomės ir džiaugėmės,

kad mūsų idėtas darbas atnešė gražių vaisių, ir Cleveland „Švyturys“ švytėjo aikštėje. Jaunieji šokėjai patenkinti grįžo į namus. Bet neilgai teko poilsiauti, nes štai ir vėl mus pasiekė kvietimas — gale liepos mėnesio Cleveland vyksta

„International Childrens Games“ i kuriuos suvažiuos jauni sportininkai iš viso pasaulio (jų tarpe ir grupė jaunuolių iš Kauno). Mus kviečia atstovauti lietuvių ir pasirodyti miesto centre žaidynių metu. Suabejojame, ar sugaudysime išsisklaidžiusius šokėjus vasaros koncertui. Bet — surizikavome. Ir nesigailėjome. Karštą ir saulėtą rugpjūtio 1-ą dieną po atviru dangum „Švyturys“ šauiniai atliko pusės valandos trukmės programą Cleveland miesto gyventojams.

Grupės vadovė

Grupės vyriausia vadovė — Aušrinė Širvinskienė. Nors baigusi inžinerijos mokslus Kauno technologijos universitete (KTU), Aušrinė savo laisvalaikį pavšventia kultūriniais darbams. Lietuvoje ji vadovavo Kauno Aklųjų kombinato kultūros rūmų estetiniam skyriui, buvo KTU Kultūros klubo meno vadovė, mokė tautinius šokius mokykloje. Atvykus į Cleveland 1997 metais, ji tuoj pat įsijungė į lietuvišką veiklą: jau septinti metai dirba Šv. Kazimiero liutuanistinė mokykloje, paruošė ir vadovavo mokyklos vaikų šokių grupėms XI Šokių šventėje, o

praėjusiais metais nepabūgo dvigubo darbo — vadovavo „Švyturio“ gimnazistų šokių grupei ir paruošė ne tik juos, bet ir liutuanistinės mokyklos vaikus XII Tautinių šokių šventei. Aušrinei talkina Živilė Vaitkienė, Vėnta Civinskaitė ir Ričardas Širvinskas.

„Švyturio“ ateitis

„Švyturio“ šokėjai džiaugiasi sėkmingai praėjusiais metais. Naujai susibūrę, per pirmuosius metus sugebėjome atlikti keturis koncertus, dalyvauti XII Tautinių šokių šventėje. Nekantriai laukiame ateinančių metų toliau šokti ir koncertuoti.

Kviečiame visus gimnazistus ir studentus, norinčius šokti „Švyturyje“, atvykti į pirmą grupės repetitiją ir susirinkimą sekmadienį, rugėjo 26 d., 11:30 v.r., DMNP parapijos auditorijoje. Tą dieną rinksimės ne tik šokti, bet ir aptarti grupės ateities planus. Todėl prašome, kad visi šokėjų tėveliai atvyktų kartu su šokėjais šiam svarbiam pasitarimui. Del informacijos skambinkite Aušrinei Širvinskienėi 440-257-5033 arba Živilė Vaitkieni 216-642-4678.

Živilė Vaitkienė

NEW HAVEN, CT

NEW HAVEN APYLINKĖS RENGINIAI

Vasara greitai prabėgo, su savimi nusinešdama vasariškus džiaugsmus ir rūpesčius. Lietuvių Bendruomenės apylinkės Connecticut valstijoje viena po kitos kvietė į susitikimus, renginius, vasaros šventes.

New Haven apylinkė yra viena iš tų, kurios prieš dvejus metus neteko Šv. Kazimiero parapijos. Neturint pastovių patalpų, labai sunku sukviesti žmones, bet apylinkės valdyba ir jos nariai nenuleidžia rankų, ir toliau ruošia renginius, susitikimus.

Kaip jau įprasta, Joninės šventėme Gustų sodyboje, pas Vaivą Vėbraite. Dar dvi savaites prieš Jonines, susirinko tautinių šokių būrys paruošti lauzą, nušienauti pievą. Oras pasitaikė labai gražus, tad po darbų kas plaukiojo ar žvejojo, kas galėjo pasivaikščioti Vaivos darže užaugusiomis braškėmis. Visi džiaugėsi, galedami papuboti tyrame gamtos kampelyje, toli nuo miesto šurmulių.

Dar vienas įsimintinas birželio mėn. renginys, tai mažosios lietuviškos sutiktuvės. New Haven valdyba pasirūpino, kad jauna Vaivos ir Skirmanto Janušonų šeima nesijautų vienišame šiame krašte, laukdama šeimos padėjimo, ir surengė jiems „dovanėlių kodiukų popietę“. Sugrįžę svecių iš visur: New Haven, Bridgeport, New York. Kas negalėjo dalyvauti, atsiuntė gražius palinkėjimus ir sveikinimus būsimai New Haven LB narei.

Per vasaros karščius nepamiršome aplankyti savo vyres-

niųjų bendruomenininkų. Jaunimas lankė Juditą Kazlauskienę, Vincą Plečkaitį, Moniką ir Zenoną Merkevičius, Leoną Januševičių. Džiaugėmės, kad Elona Vaisienė randa laiko aplankyti Valiukų šeimą. Vienaip ar kitaip, mūsų kartos bendrauja, puoselėja gražius tarpusavio ryšius.

New Haven Jaunimo sąjungos valdybos narė Jurgita Mockutė birželį baigė istorijos mokslus South universitete. Pasidžiaugti jos sėkme susirinkom vieną sekmadienio popietę jos globojamos šeimos namuose.

Liepos mėnesį, skubėjome į Čikagą dalyvauti XII Tautinių šokių šventėje, jos renginiuose. Džiaugėmės, kad mūsų „Vėtra“ sugebėjo pasiruošti šventei, šokdama jaunųjų veteranų šokius. Tautinių šokių grupė susigyveno kaip viena didelė šeima. Grupė šventia gimtadienius, kartu lankosi koncertuose, padeda ir užjaučia, bėdai ištekus. Džiugu pranešti, kad „Vėtra“ turi naują mokytoją — Laurą Žilytę-Kiaulevičienę. Ji jau nekantriai laukia šokėjų, atvykstančių į pirmą repetitiją, turi paruošusi idėjomis programą, kurią „Vėtra“ parodys žiūrovams savo vakare lapkričio mėnesį.

Rugpjūtį New Haven LB nariai turėjo ypatingą renginį. Trečiąjį to mėnesio sekmadienį visi skubėjo į Durham miestą, į Jim ir Vaivos sodybą. Apylinkės nariai nusprendė pagerbti Vaivą Vėbraite. Ją visi pažįsta ir Amerikoje, ir Lietuvoje. Tad

„Vėtros“ tautinių šokių grupės nariai, atvykę į Jim ir Vaivos (Vėbraites) sodybą pasveikinti ją su pakvietimu dirbti Lietuvos Prezidentūroje ir gimtadieniu.

labai džiaugėmės jos sėkme, kad Lietuvos prez. Valdas Adamkus pakvietė Vaivą dirbti į Prezidentūrą, būti jo patarėja švietimo klausimais. Šis pasikymas — didžiulis eilės metų ir nesuskaičiuojamų Vaivos darbų įvertinimas.

Taip jau sutapo, kad tą sekmadienį šventėme ir Vaivos gimtadienį. Šokių grupė „Vėtra“, kurią Vaiva ruošė šokių šventei, jau įteikė savo grupės nuotrauką, padarytą Čikagoje. Šių eilučių autorė parašė Vaivai eilėraštį, kurio paskutinis posmelis skamba taip:

Šiandieną džiaugiamės visi,
Kad Vaiva kupina jėgų

Keliant po svečias šalis
Ir kalba Lietuvos vardu!

New Haven apylinkės lietuviai, kaip įprasta lietuvių prigimčiai, labai puoselėja savo aplinką, stengiasi auginti kuo idomesnes gėles, užveda daug daržovių. Ir, aišku, darbščios rankos padaro savo. Dažnas kaimynas stebisi lietuvių gėlių grožiumu, žiedų gausumu. Mes savo apylinkėje turime jauną šeimą, kuri metai iš metų skiria savo namų aplinkai didelį dėmesį. Tai Laima ir Jonas Karosai. Šeimos galva Jonas jau keletą metų priklauso Connecticut valstijos jurginų draugijai. Rugpjūtio 28 d. Jonas Karo-

sas vežė į parodą savo išaugintus jurginų žiedus — jis aktyviai dalyvauja draugijos renginiuose. Malonu pastebėti, kad Jono išauginti jurginai užima prizines vietas parodoje. Be jo, šios draugijos nariais yra ir keli čia gimę lietuviai, kurie seniai augina jurginus savo darželiuose. Tai Joe Jasonis, Gina ir Joe Petrokaitis. Tad nenuostabu, kad ir šiemet lietuvių išauginti jurginai pelnė prizines vietas.

Vasara baigiasi. Ruduo į LB apylinkes atneša naujas idėjas, naujus sumanymus. Sėkmes visiems juos įgyvendinti!

Sigita Šimkuvienė
New Haven LB valdybos pirm.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Mairandami pašto išlaidas, pakvitatimų už prenumeratą nesunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant i Lietuvą:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė

Administratorius — Valentinas Krumpelis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamas, gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas: administracija@draugas.org

redakcija@draugas.org

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

DR. TOMAS ZUBINAS

DANTŲ GYDYTOJAS

4560 W. 103rd St.,
Oak Lawn, IL 60453
Tel. 708-423-5155.

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.

VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS

Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Ste. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS—SIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams suvarkys dantis už prienamą kainą.
Susisimui kalbėti angliskai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

ARAS ŽLIOBA, M.D.

AKIŲ LIGOS—CHIRURGIJA

219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

Rita Giedraitienė Dainavos stovyklos metinės šventės vyriausia šeimininkė su padėjėja
nuotr. R. Ražauskienė

NEW BRITAIN, CT

„RUDENS VAKARAS“ NEW BRITAIN

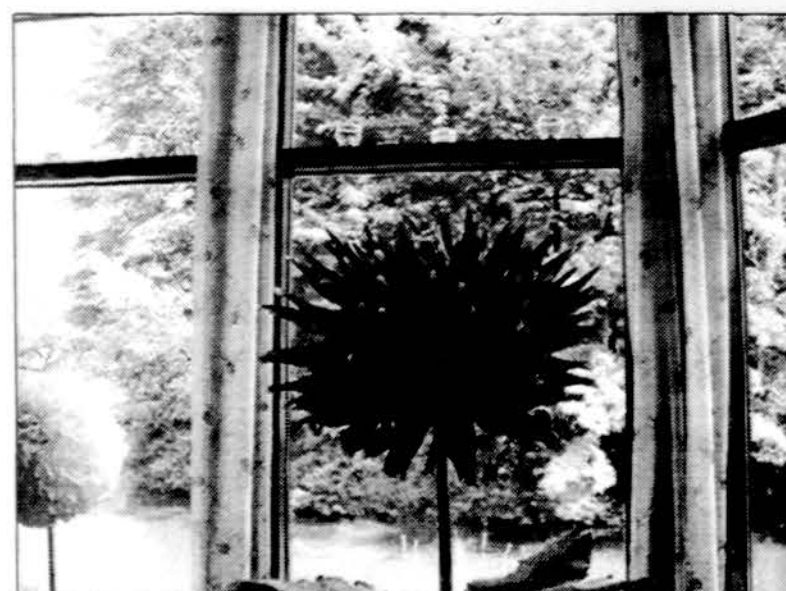
Š.m. rugėjo 25 d. New Britain, CT, Saint Andrew parapijos salėje (396 Church Str.) ruošiamas tradicinis Lietuvių Bendruomenės pokylis — „Rudens vakaras“.

Programoje numatytas folklorinio ansamblio „Dolija“ koncertas; skambant Stasio Telšinskio atliekamai muzikai, visi galės smagiai pabendrauti ir pašokti; svečių lauks skani lietuviška vakarienė su atsisveikinimais.

New Britain LB apylinkės valdyba visus kviečia gausiai pokylė dalyvauti. Stalus ar vietas reikia iš anksto užsisakyti pas New Britain LB valdybos narses: Elizabeth Liudžiuvienę tel. 860-223-2380 arba Angeliją Jonynienę tel. 860-828-9954.

Renginio pradžia 6 val. vak. Neužsisakiusiems vietų iš anksto, bilietai prie durų nebus parduodami.

New Britain LB valdyba

Jono Karoso išaugintas jurginas.

KODĖL - DEMOKRATIJA NEVEŽA

**DARIUS
UDRYS**

Dauguma lietuvių nepatenkinti demokratija Lietuvoje. Tai rodo naujausia Baltijos tyrimų apklausa. Nėgana to, nepasitenkinimas didėja — nuo pernai — 4-iais procentais. Nors pranešimuose apie apklausą nesigilinama į priežastis, kai kurios jų — akivaizdžios, tačiau yra esminės, kurių neįmanoma pakeisti, o dėl jų demokratija kartais atrodo sunkiai pateisinama.

„Demokratija — prastai valdžia, išskyrus visas kitas“. Šio Winston Churchill pasakymo nuakioti turbūt neįmanoma. Tuo Churchill priminė, jog demokratija apskritai yra kompromisas, susitaikymas su vidutiniškumu, nes kiti variantai visi atrodo per pavojingi.

Platono dialoguose „Respublika“ ir „Valstybininkas“ primenama, jog geriausia valdžia — tai apsišvietusio, ištatymų nevaržomo karaliaus. Bėda ta, jog toks karalius sunkiai atskiriamas nuo tirono (arba lengvai tokiu virsta). Demokratija, anot Platono, yra vidutiniškiausia valdžios forma — ji neatneša „nei didelio gėrio, nei didelio blogio“. Dėl to ji taip pat yra saugiausia valdžios forma, bet ir neįsipūdingiausia. Kad ji mūsų netenkina — praktiškai neišvengiamas.

Demokratija yra tas paltas, kuris siuvamas pagal vidurkį. Jis turėtų tikt

daugeliui, bet iš tiesų jis netinka niekam — net pačiu idealiausiu atveju.

Nėgana to, demokratija, pripažindama kiekvieno žmogaus žodžio ir minties laisvę, bei laikydama kiekvieną žmogų kitiems lygiu, skatina tam tikra prasme ydingą pasitikėjimą savimi. Kiekvienas imame galvoti, jog geriausiai išmanome, kaip šalis turėtų būti valdoma, arba kas ją turėtų valdyti. Demokratija ragina mus pasisakyti, tačiau siunkiai apsaugoja nuo anti-demokratiškų pareiškimų, nes juos drausti — nede-mokratiška!

Kol esame pakankamai savikritiški ir kuklūs, kol neatmetame galimybes, jog gal mūsų idėjos nėra geriausios, kol nepritrūksta ironijos suvokti, jog turbūt kiekvienas mūsų galvojame, kad geriausiai išmanome, kaip šalis turėtų būti valdoma, kol leidžiame visiems pasisakyti — tol demokratija gyvuoja. Tačiau kai prarandame šį „kritišką atstumą“ nuo savų minčių ir žodžių, kai šventai įsitikiname, jog kitų dalyvavimas politikos procesuose ir mūsų susitaikymas su kompromisų būtinybe trukdo vykdyti „teisingą politiką“, tada, gerbiame, kyla grėsmė demokratijai.

Gal tvirtinsite, kad demokratija iš tiesų trukdo valdyti tiems, kurie geriau išmano, kad demokratija yra „runke-lių“ ir neišmanėlių valdžia, kad žodžio laisvė — tiksliau, sakykime, politinės reklamos laisvė — tik skatina melą, leidžia laimėti gabiausiems melagiams. Gero atkirtio šiam argumentui nėra. Demokra-

tija iš tiesų leidžia nusišnekėti, meluoti, melu tikėti, klysti, netgi žiauriai. Atsakydami mes, demokratijos šalininkai, tegalime priminti, kiek žiaurios žalos žmonijai yra padarę tie, kurie emė valdžią į savo rankas, neva žinodami tikrą „istorinę“, ar „objektyvią tiesą“. Nemanykime, jog paskutinė šalies patirtis su tokiais „žinovais“ garantuoja, kad tai niekada nebeįvyks. Ne visos tironijos prasideda svetimos kariuomenės okupacija, o, kaip sakė Edmund Burke, didžiausias pavojus kyla laisvei, kai ji naikinama po karsneli, laipsniškai... galima pridurti, vardan „tiesos“, „gėrio“ ar „apsivalymo nuo korupcijos“.

Kuklumas verčia kiekvieną prisipažinti, jog nebūtinai žinome, kas geriausia, ir paprasta pagarba vienas kitam — žodžio laisvės neriboti, net kai kiti kalba įkyriai. Ironija ir savikritiškumas verčia sutikti, jog ir mūsų kalbos kitiems gal įkyri, gali skambėti kvailai, gal ir mes kitiems atrodysime korumpuoti, reikšdami spaudoje arba reklamoje. Bet savimeilė tikina, jog žodžio laisvė — visų pirma, mano — turi būti nevaržoma. Gal aš teisingas, ir, turėdamas progą, kitus įtikinsiu. Bet gal esu neteisingas, o teisingas anas, dėl to gal apsimoka leisti ir jam kalbėti.

Impulsas tildyti kitus kyla ne vien iš kuklumo, savikritikos ir ironijos stokos, bet ir iš nepasitikėjimo savimi — iš nepasitikėjimo savo sugebėjimais atskirti melą nuo tiesos. Dėl to sakoma, jog demokratija būtina išsilavinimui. Bet būtina ir žodžio laisvė. JAV

prezidentas Woodrow Wilson sakė manęs, jog žodžio laisvė — tai pati geriausia apsauga nuo melo. Melagius reikia verst kuo daugiau kalbėti, nes tai atskleidžia jų melus.

Priešingu atveju, melagių tildymas tik paskatina juose kankinio kompleksą ir sustiprina jų įsitikinimą, kad jie kalba teisiškai, kuri „estebli-mentui“ paprasčiausiai nepatinka. Juo labiau varžoma žodžio laisvė, tuo labiau stumiamos į pogrindį draudžiamos idėjos, o ten jos dažnai įgyja visiškai nepelnytą „draudžiamo vaisiaus“ patrauklumą. Geriausias priešnuodis melui ir nusišnekėjimui — ne žodžio laisvės varžymas, o žodžio laisvė.

Kokia demokratija bebūtų netobula, panašu, kad būtent demokratija yra ta valdžios forma, kuri labiausiai atsižvelgia į žmogaus silpnę ir ydas, tuo pat metu palikdama maksimalią laisvę ir galimybę iškilti tiems, kurie yra ne tik gabūs, bet ir geri. Be abejo, yra valdžios formų, kurios leistų gabiam ir geram vadovui padaryti daugiau gero, nei demokratija. Bet juo daugiau vienam žmogui ar žmonių grupei suteikiama galios daryti gera, tuo daugiau galima padaryti ir žalos, o kad teisinga, gerą vadovą ar vadovus, labai sunku atskirti nuo apsimetėlių, rodo kiekviena rinkimų kampanija.

Galop, gal dėl to, kad gabūs ir geri vadovai iškyla tik retai, ir dar rečiau pakliūva į vyriausybę ar Seimą, kalta ne tiek demokratija, kiek faktas, jog tokie žmonės — iš tiesų retas dalykas.

DANUTĖ BINDOKIENĖ

Dvikalbiškumo plusai ir minusai

Pagal paskutinio JAV gyventojų surašymo duomenis, 11 proc. šios šalies žmonių gimė ne Amerikoje. Prasidedant naujiems mokslo metams, JAV švietimo departamentas tvirtina, kad bent 10 mln. mokyklinio amžiaus vaikų gyvena šeimose, kuriose kalbama kita, ne anglų, kalba. Tai anaipol netaikoma minusu, o kaip tik atvirkščiai: vaikai, mokantys daugiau nei vieną kalbą, paprastai geriau mokosi, greičiau įsisavina ir anglų kalbos taisykles.

60-ojo dešimtmečio įsitikinimas, kad kiekvienas imigrantas turi kiek galima greičiau išmokti angliškai ir „suamerikonėti“, seniai pasikeitė. Dabar Amerika yra atviresnė viskam, kas užsienietiška, tad ir užsienio kalboms. Tiesa, net ir anuomet niekas nedraudė kalbėti kuria kita kalba, steigti savo tautines parapijas, mokyklas, jeigu tai nesikirtė su JAV mokyklų sistemos mokslo kriterijais ar valstybės įstatymais.

Kai po II pas. karo į šį kraštą atvyko tūkstantai lietuvių, jie jau rado mokyklas — dažniausiai prie lietuviškų parapijų — kuriose buvo dėstoma lietuvių kalba. Paprastai šį kilnų švietišką darbą atlikdavo seselės kazimierietės, tad ir šiandien galime sutikti dar nemažai vyresnio amžiaus lietuvių, kurie kalba lietuviškai ir yra už tai dėkingi savo mokytojų seselėms. Visgi neseniai atvykę mūsų tautiečiai nepasitenkino vien parapijinėmis mokyklomis (ne visiems jos buvo prieinamos), todėl išteigė šeštadienių mokyklų tinklą, kur tik buvo susispietę daugiau lietuvių.

Ne visi tėvai skubėjo savo vaikus siųsti į šeštadienines. Buvo nemažai manančių, kad lietuvių kalba „pagadins anglišką tarseną“, kad tai pakenks vaikui įsiliėti į amerikietišką aplinką. Šiandien JAV švietimo institucijos tvirtina, kad tėvai neturėtų baimintis: kalbėjimas kita kalba nesumažina vaiko protavimo, nesudaro ypatingų sunkumų įsisavinti anglų kalbą, nes vaikai yra labai imlūs ir mielai kalbų mokosi.

Visgi sakoma, kad lengviau išmokti antrą (sakykime, tėvų kilmės) kalbą, negu ją išlaikyti gyvą. Kadangi visa vaiką supanti aplinka

(mokykla, sportas, draugai, gatvė) yra amerikietiška, vartojanti tik anglų kalbą, tėvams tenka didelę atsakomybę įžiebtą savosios kalbos kibirkstėlę saugoti, kad neužgestų. Lietuviams į pagalbą ateina lietuviškosios mokyklos, kurių nauda per daugiau kaip pusimtį metų jau žinoma ir neginčijama. Tvirtinti, kad lietuviška mokykla yra tik laiko gaišinimas, kad tėvai patys savo vaikus gali išmokyti lietuviškai kalbėti, skaityti ir rašyti, yra didelė klaida — tai taip pat jau įrodoma faktais.

Prieš maždaug metus „The Christian Science Monitor“ laikrastyje buvo išspausdintas ilgas straipsnis apie dvikalbiškumą šeimose ir tėvų bei kitų artimųjų pastangas išmokyti vaikus savo gimtojo (arba kilmės) krašto kalbos. Kad pasiektų bent apytikrą tikslą, imamasi įvairių priemonių: su vaikais kalbama, skaitoma, stengiamasi kiek galima dažniau aplankyti savo tėvų šalį, bet visi sutinka, kad tai kopimas į kalną su akmenų maišu. Kur veikia tautinės mokyklos, šis darbas lengvesnis. Mokant vien namie, dažnai pamokos dėl įvairių priežasčių atidedamos arba susiduriama su vaikų užsispyrimu nekalbėti kita kalba. Daugeliu atvejų abi kalbos virsta savotiškais hibridais: angliškiems žodžiams priekergiamos kitos kalbos galūnės, tėvai ir vaikus kreipiasi sava kalba, o vaikai atsako angliškai. Po kiek laiko atsiranda paprastas „nesusišnekėjimas“, kur visuomet nuklenčia neanglų kalba.

Su pasididžiavimu skaitome, kad Amerikoje kuriasi vis naujų lietuviškų mokyklų, kurias užpildo neseniai į šį kraštą atvykusių vaikų. Prasminga, kad daug šių naujakurių savo vaikus basarą išsiunčia į Lietuvą pas gimines, tuo būdu sustiprinant jų lietuvių kalbą. Vėl iš naujo susklostę lietuviškas švietimas Amerikoje, todėl reikia dėti visas pastangas, kad jis ir toliau klestėtų. Kaip teigiama aukščiau minėtame laikraštyje: „Dabar jau pripažįstama, kad galima būti geru amerikiečiu ir vis tiek pažinti kitos tautos kultūrą, kalbėti savo kilmės krašto kalba“. O tai nemažas postūkis nuo ankstesnių įsitikinimų, kai visi imigrantai buvo raginami kuo greičiau pamiršti savo šaknis ir

BALSAVIMAS 2004 M. SPALIO 10 D.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMUOSE

Kviečiame visus Lietuvos Respublikos piliečius, rinkimų dieną busiančius JAV, balsuoti eiliniuose Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose 2004 m. spalio 10 d.

Rinkėjų sąrašai

Rinkėjai paskambinę į diplomatinę atstovybę/konsulinę įstaigą, kurioje yra užsiregistravę, gali susipažinti su rinkėjų sąrašais. Visi piliečiai, kurie balsavo Europos Parlamento ir Lietuvos Respublikos prezidento rinkimuose 2004 m. birželio 13 d., yra automatiškai įrašyti ir į 2004 m. Seimo rinkėjų sąrašus.

Registracija

Jei jūs balsavote Europos Parlamento ar LR prezidento rinkimuose 2004 m. birželio 13 d., jums registruotis nereikia. Registruotis turi tik LR piliečiai, nebalsavę šiuose rinkimuose arba pakeitę savo gyvenamąją vietą.

Kaip registruotis

Registruotis jūs galite paskambinę į LR ambasadą arba vieną iš LR konsulių įstaigų, kuriose vyks balsavimas. Registruotis turite pagal savo gyvenamąją vietą JAV. Atkreipiame dėmesį, kad Lietuvos ambasadoje ir konsulinėse įstaigose kviečiame registruotis tik tuos, kas numato balsuoti JAV. Jei rinkimų dieną būsite Lietuvoje ir ten numatote balsuoti, prašome registruotis Lietuvoje.

Balsavimą JAV organizu-

os LR ambasada ir konsulinės įstaigos:

Lietuvos Respublikos ambasada Vašingtone — piliečiai, gyvenantys Alabama (AL), Alaska (AK), Arizona (AZ), Arkanso (AR), California (CA), Colorado (CO), Delaware (DE), Florida (FL), Georgia (GA), Hawaii (HI), Idaho (ID), Iowa (IA), Kansas (KS), Kentucky (KY), Louisiana (LA), Maryland (MD), Minnesota (MN), Mississippi (MS), Missouri (MO), Montana (MT), Nebraska (NE), Nevada (NV), New Mexico (NM), North Carolina (NC), North Dakota (ND), Oklahoma (OK), Oregon (OR), Pennsylvania (PA), South Carolina (SC), South Dakota (SD), Tennessee (TN), Texas (TX), Utah (UT), Virginia (VA), Washington (WA), West Virginia (WV), Wyoming (WY), District of Columbia (DC) valstijose bei kitose JAV teritorijose — Puerto Rico, Amerikos Samoa, Guame, Virgin Islands bei kt., o taip Meksikoje.

Generalinis konsulas Čikagoje — piliečiai, gyvenantys Illinois (IL), Ohio (OH), Michigan (MI), Indiana (IN) ir Wisconsin (WI) valstijose. (Balsavimas vyks ne konsulate, bet tik Pasaulio lietuvių centre).

Generalinis konsulas New York — piliečiai, gyvenantys New York (NY), Connecticut (CT), Massachusetts (MA), New Jersey (NJ), Rhode Island (RI), New Hampshire (NH), Main (ME) ir Vermont (VT) valstijose.

Konsulas Cleveland — piliečiai, gyvenantys Cleveland

mieste. Konsulas Cleveland organizuos tik II rinkimų ratą. Pirmojo rato metu Cleveland gyvenantys LR piliečiai balsuos paštu. Esant ir antrajam rinkimų ratui, Cleveland lietuvių galės balsuoti arba paštu, arba atėję į konsulatą.

Generalinis konsulas Los Angeles — piliečiai, gyvenantys Los Angeles mieste.

Konsulas Seattle — piliečiai, gyvenantys Seattle mieste. Lietuvos Respublikos piliečiai galės balsuoti paštu, arba atėję į Lietuvos Respublikos ambasadą, arba konsulinę įstaigą. Primename, jog balsuoti turėsite ten, kur užsiregistruosite. Balsuoti galima tik viename iš balsavimo punktų.

Atkreipiame rinkėjų dėmesį, kad Čikagoje rinkimų į LR Seimą dieną, t.y. spalio 10 d., balsuoti bus galima tik Pasaulio lietuvių centre: 14911 127 Street, Lemont, IL 60439.

Konsulate Cleveland, OH, balsavimas vyks tik II rato metu (jei prireiks) spalio 24 d.

Platesnę informaciją apie rinkimus bei balsavimo organizavimą galite rasti:

— Lietuvos Respublikos Vyriausiosios rinkimų komisijos tinklalapyje www.vrk.lt;

— arba paskambinę telefonu į Lietuvos Respublikos ambasadą 202-234-5860, ext. 121, 129;

— arba atsiuntę klausimą el. pašto adresu:

rinkimai@ltembassyus.org (Maloniai prašome apie galimybę balsuoti pranešti pažįstamiems ir draugams, gyve-

nantiems JAV.

Balsavimą JAV organizuojančių Lietuvos Respublikos ambasados ir konsulių įstaigų adresai:

Lietuvos Respublikos ambasada JAV: 2622 16th Street, NW, Washington, DC 20009, tel. 202-234-5860, ext. 121# 126, fax: 202-328-0466, el-paštas:

rinkimai@ltembassyus.org

Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje: 211 East Ontario Street, Suite 1500, Chicago, IL 60611, tel. 312-397-0382, fax: 312-397-0385, el-paštas:

admin@ltconschi.org

Lietuvos Respublikos generalinis konsulas New York: 420 Fifth Avenue, 3rd Floor, New York, NY 10018, tel. 212-354-7840, fax: 212-354-7911, el-paštas:

kons.niujorkas@urm.lt

Rinkimams taip pat galite registruotis šiose Lietuvos Respublikos konsulinėse įstaigose:

Generalinis konsulas Los Angeles: 3236 N. Sawtooth Ct., Westlake Village, CA 91362, tel. 803-496-5324, fax: 805-496-7433, el-paštas:

cglalith@gte.net

Konsulas Cleveland, OH: 18021 Marcella Rd., Cleveland, OH 44119, tel. 216-486-8692, fax: 216-486-8612, el-paštas:

ibecommo@aol.com

Konsulas Seattle: 5919 Wilson Ave. South, Seattle, WA 98118-3062, tel. 206-725-4576, fax: 206-725-1883, el-paštas: vytasl@grybas.com

LIETUVOS DVASININKAI – ŽYDŲ GELBĖTOJAI

VIKTORIJA SAKAITĖ

Nr.6

F. Jofaitė liko gyva, po karo iškėję už lietuvių Juozo Gudonio ir gyveno Utenoje. (B-140).

Garosek Vitold, kunigas.

Vilniaus aps., Kuzdūnai. Žuvo už pagalbą žydams (vardai ir pavardės tikslinami). (B-1368)

Garška Juozapas, kunigas.

Panevėžio aps., Gelaziai. Slėpė du pakrikštytus žydus Juozapą ir Emiliją (vardai ir pavardės tikslinami) ir Rožą Rozenbergaitę iš Subačiaus. (B-1225)

Gasiūnas Juozapas, kunigas.

Telšių aps., Varniai. Slėpė Čają-Rožę Šeraitę-Goldšteinienę, Heigę Kacaitę-Sabalaišauskienę. (JV) (ŽGK) (B-142)

Gdovskij Andžej, kunigas.

Vilnius. Slėpė poetą Hermaną Adlerį, parūpino fiktivius dokumentus Luisai Emaisaitėi. (B-1076)

Gobis Antanas, kunigas.

Panevėžys. Išgelbėjo J. Zakšteinaitę-Vainberg. (JV) (B-156)

Gotautas Bronius, vienuolyno patarnautojas.

Kaunas. Parūpino fiktivius dokumentus ir rado prieglobstį F. Gurvicienei, Goldai Perienei su sūnumi Amosu, Finkelbrandienei su sūnumi, Finkelbranditei, Vaksui, Vaksienai (vardai tikslinami), Lazariui Gutmanui. Po karo gyveno Vokietijoje, Saleziečių senelių prieglaudoje. (JV) (ŽGK) (B-161)

Gramz Boleslav, kunigas.

Vilniaus aps., Idoliai. Žuvo už pagalbą žydams (vardai ir pavardės tikslinami). (B-1087)

Grochovskij Kazimierz, kunigas.

Vilniaus aps. Žuvo už pagalbą žydams (vardai ir pavardės tikslinami). (B-1369)

Gustaitis Pranas, kunigas.

Tauragė. Sušaudytas už pagalbą žydams (vardai ir pavardės tikslinami). (B-178)

Inkratas Juozas, kunigas.

Lazdijų aps., Šeštakai. Išgelbėjo Bertą ir Gutą Kaufmanaites (JV) (ŽGK). (B-1054)

Ylius Antanas, kunigas.

Marijampolės aps., Skardupiai. Slėpė Levitų šeimą (vardai tikslinami) iš Kybartų. (B-731)

Jakas Povilas, kunigas.

Kaunas. Parūpino Sulamitai Gordonaitėi-Lyrovienėi fiktivius dokumentus Birutės Mik-

nevičiūtės pavarde ir apgyvendino ją Šančiuose pas Zaksaitę (vardas tikslinamas). Vėliau parūpino mergaitę asmens liudijimą Aldonos Vaciūlytės pavarde ir įdarbino ją namų darbininke Elzės Miniotienės namuose Žaliakalnyje. Dar vėliau S. Gordonaitė slapstėsi Elenos Kutorgienės vasarnamyje prie Kauno, kur sulaukė karo pabaigos. (B-182)

Jalbykovskij Romuald, arkivyskupas.

Vilnius. Viešai protestavo prieš žydų naikinimą. Išvyko į Lenkiją. (B-1063)

Janciuskas Antanas, vikaras.

Kauno aps., Kalvarija. Padėjo žydams (vardai ir pavardės tikslinami) surasti prieglobstį parapijiečių ūkiuose. (B-1276)

Jardauskas (vardas tikslinamas), kunigas.

Telšių aps., Žarėnai. Slėpė penkis Žagarės miestelio žydus (vardai ir pavardės tikslinami). (B-1075)

Jareckas Bronius, kunigas.

Panevėžio aps., Naujamiestis. Pakrikštijo Meri Štenderaitę iš Kintų. Su fiktiviais dokumentais ji slapstėsi pas Agotą Kulikauskienę, vėliau pas V. Radzevičiūtę. Mergina išliko gyva. (B-1031)

Jardauskas Aloyzas, kunigas.

Kėdainių aps. Kelis kartus važinėjo į Kauno įstaigas ir rūpinosi, kad vokiečiai sušvelnintų bausią Lietuvos žydų padėtį. (B-598)

Jokūbauskas Leonas, kunigas.

Trakų aps., Vytautava. Slėpė apkriztą žydę Verutę (tikras vardas ir pavardė tikslinami), vėliau ją perdavė Onušio klebonui Nikodemui Švogžliui. Merginai buvo gautas fiktivus pasas ir ji apgyvendinta šeimoje Vilniuje. (B-1116)

Jokūbauskis Stanislovas, prelatas.

Kaunas. Karo metais vadovavo kunigų seminarijai. Vilijampolės geto kalnys Jehuda Beilis išnešdavo iš geto vaikus, kuriems prieglobstį surasdavo S. Jokūbauskis. J. Beilui pabėgus iš geto, prelatas surado ir jam namus. Palaidotas prie Kauno katedros. (JV) (ŽGK) (B-870)

Kačergius Klemensas, kunigas.

Marijampolės aps., Kalvarija. Slėpdamas gydytoją Samuilą Sauchotą ir kitus, stiprino jų dvasią ir tikėjimą. Išvykdamas iš parapijos jis gelbėjimusius perdavė kunigui Vladislavui Polonskiui. (B-222)

Bus daugiau

KITU ŽVILGSNIU

Vytautas V. Landsbergis (kino režisierius)

DABAR IR MŪSŲ
MIRTIES VALANDA

Šią vasarą filmavau dokumentinį filmą „Dabar ir mūsų mirties valanda“. Man rūpėjo išsiaiškinti tai, ko iki galo neįmanoma išsiaiškinti — kas mūsų laukia po mirties? Apie aną pasaulį yra parašyta daugybė knygų, paremtų grižusiųjų iš komos buklės pasakojimais, tad nutariau ir aš dokumentiniam filme pabandyti praskleisti uždangą ir „anapus“. Teiravausi žmonių, patyrusių klinikinę mirtį, ką jie atsimena, filmavau daugybę žmonių, vėliau ar kitaip jautiančių arba apmąstančių tą subtilųjį anapusinį pasaulį, bene išsamiuoliai aprašytą garsiojoje Tibeto „Mirusiųjų knygoje“. Toje knygoje perėjimas į aną pasaulį apibūdinamas kaip aštuoni tūrimai, t.y. aštuonios mirties stadijos:

Pirmasis tirpimas — žemė tirpsta vandenyje, tuo metu regimi mirčiai.

Antrasis tirpimas — vanduo tirpsta ugnyje, tuo metu regimi ir užuodžiami dūmai.

Trečiasis tirpimas — ugnis tirpsta vėjuje, regimas tarsi jonvabalių žybsėjimas.

Ketvirtas tirpimas — vėjas ištirpsta sūnėje, regima skaisči lempelės liepsna. Šioje stadijoje baigiasi grubieji kūno — proto potyriai.

Penktas tirpimas — grubioji sūnė ištirpsta šviesoje, regimas mėnėsienos nutviekstas giedras dangus.

Šeštasis tirpimas — šviesa ištirpsta spindesyje, regimas saulės šviesos nužertas giedras dangus.

Septintasis tirpimas — spindesys ištirpsta „artume“, regima dervos juodumo tamsa.

Aštuntasis tirpimas — „artumas“ ištirpsta vaikiesio šviesoje, regimas giedro ausros dangaus vaizdas.

II

Pirmą kartą pamaciau mirtį, kai man buvo kokie penkeri metai, kai žuvo penkerių metų mergaitė, kuri gyveno prie pat gatvės, ir mes — kiemo draugai — iš smalsumo nuėjome pažūrėti. Ji gulėjo pašarvota savo namelyje prie gatvės, gulėjo balta sukele tarp gelių. Vėliau rudenį prie tos pačios gatvės buvo nužudy-

ta neščia moteris. Buvo pavakare, veiksmas vyko apšviestoje vietoje, po gatvės žibintu... Mačiau, kaip prie tos moters pribėgo vyras su peiliu, dūrė į pilvą ir ji nugriuvo. Rytė toje vietoje radom šluotomis išvalytą didžiulę kraujo dėmę.

Paskui, jau vėliau, kai man buvo apie dešimt metų, mes su tėvais keliavome per Kaukazo kalnus. Mūsų grupėje buvo viena mergina, studentė, kuri mokėjo burti iš rankos. Na, ir visi prašė, kad jiems išburtų, kas jų laukia — tai buvo toks užsiėmimas einant. Ir aš, aišku, paprašiau, kad ji man išburtų. Ji pažūrėjo į mano delną ir pasakė: „Ne, geriau aš tau nieko nesakysiu“. Bet aš prikibau prie jos, pristojau, kol ji galų gale sutiko ir pasakė, kad mano gyvenimo linija yra labai trumpa ir aš, anot jos, greitai turėčiau numirti. Paskui pridūrė, kad tai labai dažnai nepasitvirtina, ir pabandė nuleisti juokais visą tą kalbą, bet buvo jau vėlu — ši informacija labai giliai įstrigo į mano atmintį ir kažkuria prasme pakeitė visą tolesnį gyvenimą. Aš pradėjau skubėti gyventi, pradėjau nebevertinti gyvenimo, pradėjau domėtis tuo, kas bus po mirties.

III

Vėliau jau pradėjau filmuoti... Filmuoti tai, kas man galėtų atsakyti į klausimą, kas yra už tos ribos. Filmavau kambariuose, kur duodami paskutiniai patepimai, tikėdamasis, kad kamera užfiksuoja koki nors angelų sparnų plazdėjimą. Kalbėjau su įvairiais regėtojaus, girdėtojaus, kalbinau žmones, grįžusius iš komos buklės, atsimenančius, ką jie patyrė aname pasaulyje. Vienas įdomiausių personažų buvo Sveta Smertjeva iš Anykščių, kuri dirba akušere, konsultuoja neščias moteris. Ji grįžo iš komos buklės ne tik atsimindama, ką ten matė, su kuo susitikė aname angelų sielų pasaulyje.

Pasakoją Sveta:
— Tunelį? Taip, mačiau ir tą šviesą gale. Ten būnant, aplink buvo labai daug angelų. Aš tada gal ir nesupratau, kad jie yra angelai. Tokie aukšti,

dideli, permatomi, peršviečiami, tokie labai geranoriškai nusiteikę, na — kaip draugai atrodė, kaip sava kompanija.

Po to buvo labai blogai — sugrįžimas į Žemę buvo daug sunkesnis. Aš net nesuvokiau, kad esu jau vėl Žemėje. Tas kūnas toks nemielas... Iš pradžių man norėjosi visiems apie tai papasakoti... Mano gyvenimas buvo tarp Žemės ir Dangaus. Nors aš jau buvau Žemėje, bet vis dar kažkiek buvau ir Danguje — visiškai sugrįžimas į Žemę vyko gal kokius penkerius metus. Ir po to tie visi naktiniai išgyvenimai, skraidymai...

Tada jau lengviau buvo, nes dieną aš labai daug galvodavau, labai daug išgyvendavau. Ir mane labai skaudino, jeigu šalia buvo kažkoks grubumas, nesubtilu. Aš tarsi nebeturėjau žemiškos apsaugos.

Bet Danguje, jeigu tai galima pavadinti Dangu, yra ne spalvos, bet šviesėjimas. Ne jausmingumas, bet tikras jausmas, kuris persmelkia tave, kiekvieną tavo ląstelę, jeigu tai galima pavadinti ląstelėmis — tą substanciją, tą būseną. Labai sunku visa tai įvardinti žodžiais. Mirties baimė po to išnyksta, ateina gilus vidinis žinojimas, kad mirtis yra tiesiog kitokia būseną, kitoks buvimas — labai prasmingas. Beje, gal jis ir įprastina tai, ką mes čia jaučiam, išgyvenam, galbūt šiek tiek mus, mūsų vertybes pakeičia. Net pasakojau, kad prieš štai aš buvau geresnė žmogusia prasme, man visų buvo gaila, man norėjosi kiekvienam padaryti kažkokią paslaugą, aš bėgau ten, bėgau šen, ir stengiausi galbūt idealiai atlikti viską šitoj Žemėje. Bet vidinis balsas ne vieną kartą pasakė, kad tai yra neteisinga, taciau protas diktavo — vis pirmyn, pirmyn, taip reikia...

Aš labai dėkinga Dievui, gyvenimui, kad man taip atsitiko. Tai nėra nei kažkokia skriauda, liga, o tai yra atvirščiatis — atsilaisvinimas. Tai yra Dievo dovana, tai yra džiaugsmas. Tai šiek tiek priema situacija, kai mylintis tėvas, matydamas, kad vaikas suklydo, jam labai gerai užduoda. Paskui vaikui labai skauda ir jis įskaudintas verkia. Bet

kai skausmas praeina, kai jis per kanciją apsisvaldo, jis pagalvoja: „Aha, tikrai klydau. Visą reikia daryti kitaip, mano tėvas buvo teisus, jis tikrai mane myli“.

Mano sąmonėje beveik neliko tos gyvenimo atkarpos, kuri buvo iki to, iki tos akimirkos, kai aš ne savo valia atsiduriau Ten. Žiūrėdama į esmę ir norėdama suprasti, dėl ko tai įvyko, suvokiau, kad liga yra tik pasekmė, o priežastis yra daug gilesnė. Paskui daug metų ieškojau tos priežasties ir supratau, kad tai yra meilė ar nemeilė sau. Gyveni sau ar gyveni kitiems. Aišku, gali aukotis, gali mylėti kitus, bet negalima užmiršti savęs. Tai yra pats pagrindinis momentas gyvenime.

IV

Paskui nuvažiuavau pas Aneliukę. Tai paprasta kaimo moteriškė, gyvenanti labai keistoj vietoj — šalia oro uosto, kurio vidury stovi bažnyčia. Toje vietoje kažkada stovėjo Aneliukės namelis ir jame įvyko apsiirškimo stebuklas. 1969 m. Aneliukė čia regėjo Kristų, vėliau Mergele Mariją.

Aneliukė iki dabar išsaugojo tuos regėjimus, stebuklingus girdėjimus — jie pasikartoją laikus nuo laiko. Taip pat ji gali matyti sielų pasaulį, bendrauti su mirusiais.

Pasakoją Anelę:
Štai buvo: aš nuejau į vienus šermentis ir, begiedant rožančių, išgirdau vidinį balsą, kuris sako: „Aš tau leisiu matyti šito žmogaus sielą“. Aš niekad gyvenime nebuvau mačiusi, kokia ta siela? Na, ir žinojau, aš greitai atsiskukau per petį. O ji, toji moteris, prie sienos buvo pašarvota. Tai aš atsiskukau ir pamaciau jos sielą stovinčią gale kojų. Stovi ir žiūri į savo kūną. Bet tokia ji nusiminusi visa, išdraskyta žaizda... Iš aš galvoju, kas čia dabar yra? Na, ir tada aš pradėjau labai melstis: „Viešpatie, kas čia yra?“. Ir tada, žinokit, aš išgirdau tokį balsą: „Žinok, tai yra tu žmogaus nuodėmės“.

Pilkas rūkelis, migla — šitokia žmogaus siela yra. Ir žiūri, ir mirksi... Ir kai ką nors ji sako, tai ne siela sako, o vidinis balsas. Pašaliniai nieko negirdi. Jeigu mes pažinojome gyvą žmogų ir vėliau susitikume to žmogaus sielą, tai tikrai žinotume, kad tai tas pats žmogus. Ir nosis, ir akys, ir plaukai, bet viskas ruke. Iš to ruko susidaro visas žmogus.

Kartą buvo atvažiavę maldininkai iš Kretingos. Tuo metu, tie du bokštai Amerikoj buvo sugriuvę. Ir kai mes maldėmės, netikėtai aš pamaciau pilną koplytelę sielų. Ir jos

man sako: „Mes esam iš Amerikos, iš tų bokštų. Mes atėjome akies mirksniu!... O Dievo galybė! Tas kambarys, kur buvom — mes ten gyvi degėm, ir kokios kancijos buvo. Ir ačiū Dievui, kad leido visas kancijas paaugti už savo nuodėmės. Ir mes dalį nuodėmių jau nusiplovėm, tada mums leido čia ateiti jau į šitą vietą. Čia atėjus mus apėmė didžiausias džiaugsmas. Čia mus atvedė angelas sargas“. Ir šypsoji, kalba...

Jūs pagalvokit, juk degė gyvas žmogus. Prikliktai pirštą prie degtuko, pamatysit, kaip skauda.

Kristus man sakė: „Tu neteisi, nesmerk nei vieno žmogaus, tu neturi teisės. Tik aš galiu teisti, nes man reikia išlieti paskutinį savo kraują lašą už kiekvieno žmogaus sielą. O tu labiausiai melsis už tuos vargšus, kurie netiki, tai yra didžiausi pasaulio vargšai“.

Per vėlines čia susirenka nemažai sielų. Matyt, jos jaučia, kad čia už jas meldžiamasi. Ir prašo, kad pasimelstume. Va, buvo dar toks atvejis — numirė visai netikintis pijoikelis. Atėjo jo siela čia ir sako: „Aneliuk, prieš mirtį aš pasiskoliniau iš tavęs dešimt litų, dabar man reikia atsigręžti... Tai tu nueik pas mano žmoną, pasiimk iš jos tuos pinigų. Eisiu aš dabar prašyt dešimt litų... Tai aš jam sakau: „aukoju tau tą dešimt litų, neišsiu aš pas tą tavo žmoną“. O, jei tegu mišias užprašo — jis tik mišius vis prašo.

V

Paskui važiuavau filmuoti Suvalkijon į Griškabūdį pas Nomedą Abromaitienę. Tai labai keistas atvejis: moteriškė grįžo iš aną pasaulio po komos buklės, mokėdama užsienio kalbas — anglų, vokiečių ir dar vieną kalbą, kurios net pavadinimo ji nežino. Be to, iš „anapus“ ji parsinešė sugebėjimą gydyti žmones.

Pasakoją Nomedą:
Kas yra svarbiausia, tai siela. Aš dabar matau sielas, matau ir praėjusius gyvenimus, kai noriu... Pasirodo — žmonės to neišlaisvins savo sielų, kol nesužinos, kas buvo praeituose gyvenimuose. Nes žmogus dažnai galvoja, kad jis nelaimingas, kad labai kencia, kad jis nesuprastas. Bet kai sužinau kas buvai, tai ir žinau, už ką tai gavi.

Kai sugrįžau iš klinikinės mirties, tai pirmiausia ėmiau matyti žmonių organus, pradžiū nesupratau kas tai yra. Atsimerkiau ir iš karto pamaciau. Dar įdomu, kad kai atsimerkiau, pradėjau šneketi rusiškai, angliškai, vokiškai ir

dar kitaip, net nežinau kokia kalba.

Kai pradėjau gydyti žmones, jų pas mane labai daug būdavo, net nežinojau iš kur. Ir visi norėdavo, kad prisiliesčiau, nors aš žinodavau, kad man visai nereikia prisiliesti. Gydymas iš tikrųjų vyksta visiškai neprisilietus. Bet vis tiek visi nori, kad kas nors juos apglostytų, priglaustų. Po kokių pusės metų pradėjo iš ligoninių išeiti geltonas pusės metro spindulys. Pacientai atsistoja ir sako: „oi, jau viskas gerai, kada galima vėl atvažiuoti?“.

Kiek laiko aš ten buvau komos buklėje, nežinau. Atsimenu, iš skausmo išėjau iš proto, o paskui buvo nepaprastai greitis. Jokių tunelių nebuvo. Tai buvo nežmoniškas greitis, ir aš pagalvojau, kad jeigu būčiau buvęs su kojom, rankom, tai būčiau visa sustikusi. Paskui pradėjo lėtėti ir pradėjau lėkt per tokį citrinų žievelės geltonumą. Mane nešė pro kažkokių tarpus — ir tik dabar suprantu, kad mane nešė angelas sargas. Aplinkui buvo tirsta geltona masė, ir aš žinojau, kad jeigu ten įlipsi, tai be kitų pagalbos ilgai neišsivaduos. Jokios baimės nebuvo, jausiausi gerai. O paskui išnešė į oranžinę spalvą, ir kaip aš dabar suprantu, tai buvo

mirties slėnis. Ten vyksta sielų apsilvalymas, ten aš daugiausiai ir sužinojau. O paskui pakilau dar aukščiau — ten jau nebebuvo to jausmo, to tirstumo. Tai buvo tokia saulės spalva, kuri yra ir gelsva, ir oranžinė. Ten susitikau su močiute, kuri jau buvo mirusi, su mirusiu sesers vyrų, su drauge, su pusse. Visi jie man kažką pasakojo — bet jie buvo didesni, tartum rutuliai, taip aš juos jaučiau. Jie išsiskleidžia, priartėja, mane prie rutulio prieša, ir tarsi priartėja į tą rutulį įstumiama. Ir aš jau žinau, kad čia bedrauju su kažkuo pažįstamu. Visi buvo skirtingų spalvų, ir jų buvo labai daug, ir jie visi man ką nors perdavinėjo.

Tai aš ir atsinešiau labai daug žinių, kaip sakoma „iš anapus“. Bet jie man neleidė visko atsiminti, pasakė „ką reikės atsiminti, ką reikės pamiršti“.

Ten dar tolumoje pamaciau baltą šviesą, bet niekaip negalėjau ten patekti, nes žinojau, kad esu dar nešvari. Na, ne... Aš tik dabar tai suprantu, bet tada aš pajutau, kad tai yra ne man, ir kad aš turėsiu but tokią, švari. Čia — kaip į rūmus — juk neįleis bet kokio žmogaus. Bus daugiau

SKELBIMAI

SIŪLO DARBĄ

SPA CONSTANTINE NOW HIRING
Massage therapists and nail techs. Must be certified massage therapist nail tech. Must have Illinois state license.
Please call 708-945-8051, fax resume to 630-969-5333

Darbai reikalingi dažytojai, staliai su darbo patirtimi. Būtinai turėti mašiną. Pageidautina, kad kalbėtų rusiškai. Tel. 847-980-7887.

GROŽIO PASLAUGOS

NIRVANA — ODOS IR PLAUKŲ LAZERIO KLINIKA
*Pilna mediciniška spa procedūra
*Naudojama naujausia lazerio technologija
*Medicininė priežiūra
*Plaukų depiliacija
*Odos atnaujinimas ir veido foto procedūra
*Aknes gydymo procedūros
*Botokso injekcijos
*Mikro-dermis nušlifavimas
*Parinkta kolekcija odos priežiūros produktų
*Odos grožis
9115 S. CICERO
OAK LAWN, IL 60453
TEL. 708-229-1051
Rugsėjo mėn. 10% nuolaida!

IŠNUOMOJA

Išnuomojamas apšildomas 4 kamb. 1 mieg. butas (67 & Whipple apyl.) \$415 į mėn. (ir daugiau) + „security“ Tel. 773-434-4543.

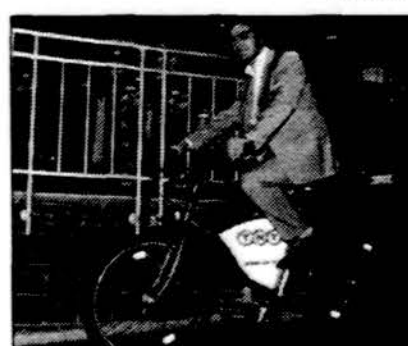
Išnuomojamas 2 mieg. modernus butas naujame name 66 Pl. už Kedzie Ave. Tel. 708-656-6599.

PASLAUGOS

STATE FARM INSURANCE AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS IR GYVYBĖS DRAUDIMAS
Agents Frank Zapolis (versle 49 metai)
Off. Mgr. Aukš. S. Kane, Vilma Janulienė, Virginija Smukaitienė kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th St., Evergreen Park, IL 60805
Tel. 708-424-8654/773-581-8654

AgS Šildymas Saldymas
6558 S. Kedzie Chicago, IL 60629
Prekyba, instaliavimas, aptarnavimas
— Licensed — Bonded — Insured
7 dienos per savaitę 773-778-4007 773-531-1833

STATYBOS, REMONTO DARBAI
Contractor
Work: 312-388-8088; 815-272-5193
Cell/fax: 815-744-5360; 773-581-5920
Žilvinas Vencius Albert Selevi www.zilconstruction.com

„TNT Lietuva“ generalinis direktorius Tomas Gaillius. Eltos nuotr.

I VILNIŲ GRĮŽTA ORANŽINIAI DVIRAČIAI

I Vilnių vėl sugrįžta oranžiniai dviračiai. Pirmąkart akcija „Dviratis išrastas. Važiok oranžiniu!“ Vilniaus savivaldybė organizavo 2001-ųjų liepą. Tuomet oranžiniai dviračiai sostinės gatvėse buvo labai trumpai — juos sumatavo arba pavogė paaugliai bei kiti gyventojai.

Šį kartą dviračiais pasirūpino ne sostinės savivaldybė, o skubii siuntų ir krovininių pervežimo bendrovė „TNT Lietuva“, kuri pradėjo socialinę akciją „TNT geros nuotaikos kurjeriai“.

Pasak „TNT Lietuva“ generalinio direktoriaus Tomo Gaillius, New York, Washington, DC, Beidžing ir kituose didmiesčiuose tarptautinės skubii siuntų pervežimo bendrovės „TNT Express“ simboliais pažymėti oranžiniai dviračiai ar motoroleriai yra įprastas vaizdas. Jais galima greičiau nugabenti smulkias siuntas, be to, tai — ekologiškas transportas.

„Panašią praktiką ketiname įdiegti ir Lietuvoje — kitamet dalį smulkių siuntų Vilniaus ir Kauno senamiesčiuose

turėtų gabenti dviratininkai kurjeriai, o šiemet pratinti miestiečius prie oranžinių dviračių pradžios socialinė akcija — „teigė „TNT Lietuva“ vadovas.“

Visą rugsėjį ir spalį oranžiniai dviračiai Vilniaus gatvėmis važinėsis TNT geros nuotaikos kurjeriai, kurie dalys vilniečiams ir svečiams „Geros nuotaikos atvirukus“ bei kitas dovanas. Geros nuotaikos atviruką — „Besišypsantį dangų“ sukūrė Lietuvos dizainerių sąjungos vadovas Tautvydas Kaltenis. TNT geros nuotaikos kurjeriais įdarbinti Vilniaus aukštųjų mokyklų studentai.

(Elta)

SAMURAJŲ KARDAI

BUS IŠTRAUKTI IŠ GINKLŲ SAUGYKLOS

Kauniečiai bei miesto svečiai netrukus galės pamatyti, ilgai Vytauto Didžiojo karo muziejaus ginklų saugykloje laikytus, unikalius japonų samurajų kardus. Nuo rugsėjo 11-osios muziejuje jau bus galima applanstyti parodą „Japonijos kardų meistrų pasaulis“.

Ekspoziciją sudaro japono verslininko Fuminorio Nobos asmeninės kolekcijos kardai. Kaune apsigyvenęs japonas kolekcininkas tokiu būdu nusprendė pristatyti lietuviams savo tautos paveldą.

F. Nobos kardų kolekcija yra įtraukta į Japonijos saugomų kultūros vertybių sąrašą. Tarp vienuolių įvairių laikotarpių kardų unikaliausias — prieš daugiau kaip 600 metų nukaldintas, japonų tautos kultūros simbolis.

Beveik milijono litų vertės kolekcija šarvuotu saugos tarnybos automobiliu į Kauną atkeliavo dar pavasarį ir iki šiol saugoma Karo muziejaus ginklų saugykloje.

Kolekcijos savininko reikalavimu, eksponuojami kardai

turi būti ne tik apsaugoti, bet ir matomi iš visų pusių. Todėl japonų istorijos reliktais buvo gaminamas specialus stendas, stovintis ant Lietuvos kariuomenės ginklų apsaugos.

Parodą buvo norima atidaryti Kauno miesto dienų metu gegužės mėnesį. Parodos atidarymas užsitęsė beveik keturis mėnesius, nes ilgai nei tikėtasi užtruko ekspozicinio stendo gamybos darbai. Stendą gamino bendrovė „Stiklita“, kuri yra parodos rėmėja ir pati padengė išlaidas.

Samurajams ginklas buvo ištikimiausias draugas ir padėjėjas. Į Kauną eksponuoti atvežti kardai niekada nebuvo naudoti pagal tiesioginę savo paskirtį, t.y. jais nebuvo pralietas kraujas. Antraip jie negalėtų būti išvežti iš Japonijos.

Paroda „Japonijos kardų meistrų pasaulis“ veiks iki kitų metų balandžio 1 d. Pernai Karo muziejų aplankė 87,000 žmonių, dažniausi svečiai — mokslieji, karių bei šaulių grupės. Muziejaus vadovybė tikisi, kad unikali paroda pritrauks daug lankytojų. (Elta)

SIUNTINIUS, PINIGUS, AUTOMOBILIUS

SIŪSKITE PER **ATLANTIC Express Corp.**

YRA GALIMYBĖ UŽSISAKYTI KONTERNERI

SIUNČIAME AIR CARGO IR LAIVU LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ, BALTARUSIJĄ

IŠSIUNČIAME KIEKVIENĄ SAVAITĘ. PRISTATOME GAVĖJUI TIESIAI RANKAS.

1-800-775-SEND

Mūsų atstovai:
Bravo Coffee and Deli
238 Main Str. LEMONT, IL 60439, Tel: 630-257-3300
KALYNA corp.
338 S. Rohlwing Road PALATINE 60067, Tel: 847-776-7766
2719 W. 71st St. CHICAGO, IL 60629, Tel: 773-434-7919
8801 78 Th Ave BRIDGEVIEW, IL 60455, Tel: 708-599-9680

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

EUROPA

MASKVA

Iš 1,200 ikaitų Beslan vidurinėje mokykloje žuvo mažiau nei 326 žmonės, o dar 727 — nukentėjo, pranešė Rusijos generalinis prokuroras Vladimir Ustinov. V. Ustinov sakė, kad buvo 32 kovotojai, vienas paimtas į nelaisvę, kiti sunaikinti, aštuoni kūnai aptazinti. Pasak V. Ustinov, grupė kovotojų susirinko miške, trimis automobiliais atvyko į Beslan. Daug sprogstamosios medžiagos ir ginklų jie atsivežė su savimi. Operacijai vadovavo kovotojas, pravarde Pulkininkas. Tarp kovotojų buvo dvi mirtininkės. Pulkininkas susprogdino jas pačią pirmą dieną, kad įbaugintų. Mokyklą užminavo trys žmonės. Praėjus dviem dienoms kažkokiais sumetimais jie ėmė perdaryti sprogdinimo sistemą, ir ją keičiant įvyko sprogimas, po kurio kariai šturmo mokyklą.

ROMA

Italijoje antradienį buvo užfiksuotas nedidelis Etnos ugnikalnio išsiveržimas. Jis įvyko beveik 3,000 metrų aukštyje iš kraterio, esančio pietrytinėje kalno pusėje. Susidaręs lavos srautas nutekėjo 150 metrų žemyn. Žinovai, stebintys ugnikalnį, tikisi artimiausiomis dienomis suprasti, ar tai buvo tik nedidelis suaktyvėjimas, ar dartinis išsiveržimas — naujo ciklo pradžios požymis. Kol kas pavojaus žmonėms, gyvenantiems aplinkinėse vietovėse, nėra. Pastarąjį kartą didelis Sicilijos saloje esančios Etnos išsiveržimas įvyko 2002 metais.

MINSKAS

Baltarusijos prezidentas Aleksandr Lukašenko, politiškaizoliuotas Vakarų valstybių dėl žmogaus teisių pažeidimų ir žiniasklaidos laisvės ribojimo, antradienį paskelbė, jog ketina spalio 17 dieną surengti referendumą dėl savo valdžios įgaliojimų pratęsimo. Kad A. Lukašenko galėtų siekti trečios ka-

dencijos 2006 m. vyksiančiuose valstybės vadovo rinkimuose, reikia keisti Baltarusijos konstituciją, kurioje dabar yra numatyta, kad tas pats asmuo prezidentu gali būti renkamas tik dviem penkerių metų kadencijoms iš eilės.

JAV

WASHINGTON, D. C.

Praėjus 18 mėnesių po JAV prezidento George W. Bush sprendimo pradėti karą, Irake žuvusių amerikiečių skaičius antradienį viršijo 1,000. JAV nesėkmingai mėginant nuslopinti partizaninį karą, kurio greitos pabaigos niekas nebesitiki, pastarosiomis savaitėmis vėl ėmė sparčiai augti šioje valstybėje žuvusių amerikiečių kariškių skaičius. G. W. Bush varžovas prezidento rinkimuose, ordinaris apdovanotas Vietnamo karo veteranas demokratas John Kerry tai pavadino tragiška gaire. Palginti su ankstesniais karais, tai vis dėlto gana mažas skaičius. Per Vietnamo karą JAV vien 1968 m. kovą neteko 1,363 karių, o per visą karą — daugiau nei 58,000.

AZIJA

TOKYO

Japonija trečiadienį nutarė neišsiųsti iš valstybės buvusio pasaulio šachmatų čempiono Bobby Fischer, kol teismas neprisims sprendimo dėl jo prašymo panaikinti deportacijos įsakymą. 61 metų B. Fischer JAV ieško nuo 1992 metų, kai jis, pažeisdamas tuometinę Jugoslaviją paskelbtas ekonomines bauses, atvyko į šią valstybę sužaisti vienos šachmatų partijos. M. Suzuki pažymėjo, kad teismo įsakas atidėti jo kliento išsiuntimą yra didelė B. Fischer pergalė, nes išnagrinėti ieškini, reikalaujanti panaikinti deportacijos įsakymą, paprastai pritrūkta vienerių metų. B. Fischer deportacijos mėgino išvengti dar keliais būdais, tarp

jų prašydamas pabėgėlio statuso, atsisakydamas JAV pilietybės bei vesdamas japonę.

ARTIMIEJI RYTAI

BAGHDAD

Dviejų labdaros organizacijų darbuotojų italių pagrobimas Baghdate yra pavojingas ikaitų krizės Irake didėjimas, trečiadienį įspėjo Irako vidaus reikalų ministerija. Faktas, kad tai įvyko Baghdate, tik patvirtina, kad tai gali atsitikti bet kurioje valstybės vietoje. Simona Toretta ir Simona Pari grasinant šaunamuoju ginklu buvo pagrobti iš humanitarinės organizacijos „Bridge to Baghdad“ būtinės sostinės centre antradienį popiet. Internete paskelbtame pareiškime atsakomybę prisiėmusi grupuotė taip pat grasina Italijos ministrui pirmininkui Silvio Berlusconi ir visiems italams „sudeginti jų širdis padedant šioms dviem italems, nubausti juos už musulmonų žemių užgrobimą ir musulmonų žudymą“. Nerimas dėl pagrobų italių paskatino naujus protestus ir sustiprino Italijos vaidmens Irako kare kritikų nuostatas.

AFRIKA

CAPE TOWN

Buvusios Didžiosios Britanijos ministrės pirmininkės Margaret Thatcher sūnus Markas rugšėjo 22 dieną kviečiamas duoti parodymų dėl itariamo dalyvavimo samokse įvydyti valstybės perversmą Pusiaujo Gvinėjoje. Antradienį vėlai vakare M. Thatcher buvo įteiktas teismo šaukimas, kuriame jam nurodyta atvykti į Pietų Afrikos magistrato teismą. M. Thatcher pareiškė kaltinimai finansavus itariamo samokse nuverstą prezidentą Teodoro Obiang Nguema, 25 metus valdantį nafta turtingą Pusiaujo Gvinėją. M. Thatcher kaltinamas skyres samokslininkams 275,000 JAV dolerių.

Filharmonija pristatė kūrybingą koncertinį sezoną

Atkelta iš 1 psl.

„Musica humana“ džiaugiasi gavęs vertingą dovaną — naują klaviesinę. Tai puiki XVII amžiaus instrumento kopija, pagaminta čekų meistrų.

Dabar ansamblis turi jau du aukštos kokybės klaviesinius ir yra parengęs klausytojams išpuilingą programą bei išrašęs kelias kompaktines plokšteles.

Filharmonija numato atnaujinti ir kitų kolektyvų instrumentariją.

Kitų metų pavasarį laukiamas Kultūros ministerijos pre-

kamos naujos arfos, o jau netrukus klausytojai išgirs naująjį fortepijoną „Stenway“, kurį išrinko Prancūzijoje gyvenanti pianistė Miža Rubackytė. Žadama atnaujinti ir dalį simfoninio bei kamerinio orkestrų instrumentų.

Daug valstybių per vasarą aplankęs Valstybinis Vilniaus kvartetas imasi naujųjų Europos Sąjungos valstybių kompozitorių muzikos.

Pasak violončelininko Augustino Vasilausko, spalį kvartetas vyks į JAV.

A. Paulauskas: naujo skandalo nėra

Vilnius, rugšėjo 7 d. (ELTA) — Kalbėdamas apie antradienį žiniasklaidoje pasirodžiusią ir trečiadienį toliau aptarinėjamą informaciją apie galimą sekimo skandalą Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas „Žinių radijui“ teigė žiniasklaidoje nerandant tikrovę atitinkančių faktų.

„Viskas, kas yra žiniasklaidoje, neatitinka tikrovės“, teigė A. Paulauskas.

Komisija: ūkio įstatymas palankus vartotojams

Vilnius, rugšėjo 8 d. (BNS) — Itariamo politikų papirkinėjimo skandale minimas Šilumos ūkio įstatymas yra palankus vartotojams, nustatė Ūkio ministerijos sudaryta komisija.

Jos išvadose nurodoma, kad iš Seime priimtų Šilumos ūkio įstatymo 63 straipsnių ir jų dalių pataisų 31-a, arba 49 proc., yra naudingos vartotojams, ne vienai pusei nenaudingos 3 pataisos, o visos likusios (46 proc.)

yra techninio ar redakcinio pobūdžio.

„Komisija nenustatė Šilumos ūkio įstatyme priimtų pataisų, kurios būtų vienareikšmiškai naudingos šilumos tiekiams“, teigiama išvadose.

Komisijoje dirbo Ūkio, Aplinkos ir Teisingumo ministerijų, vyriausybės kanceliarijos, Valstybės kainų ir energetikos kontrolės komisijos bei Vilniaus Gedimino technikos universite-

tos mokslininkai.

Šilumos ūkio įstatymo pataisomis siejamos su vienu didžiausių Lietuvos politikos istorijoje skandalu.

Prokuratūra įtarė, kad įmonių grupės „Rubicon Group“ vadovas Andrius Janukonis galėjo papirkinėti įvairių partijų politikus mainais už įtaką priimant įvairius teisės aktus, taip pat ir minėtąsias Šilumos ūkio įstatymo pataisas.

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS „Spaudos atgavimo šimtmetis 1904—2004“ KOMITETO

Pranešimas JAV LB XVII tarybos antrai sesijai

2003 m. rugšėjo 14 d., JAV LB XVII Taryba priėmė Rezoliuciją dėl 2004 m. paskelbimo lietuviškos spaudos atgavimo 100—cio jubiliejiniais metais ir igaliojo JAV LB Kultūros tarybą skatinti šią sukaktį paminėti visais apylinkės. Taigi, 2003 m. gruodžio 6 d. naujoji LB Krašto valdyba jau pirmajame savo posėdyje priėmė sprendimą 2004 metus paskelbti „Spaudos atgavimo metais“ ir pakviesti visas JAV LB apylinkes ruošti iškilmingai paminėti šią, visiems lietuviams svarbią, datą. 2004 m. sausio 5 d. įkurtas Krašto valdybos JAV LB „Spaudos atgavimo šimtmetis 1904—2004“ komitetas. Komitetą sudaro septyni nariai: pirm. Regina Narušienė, minėjimo renginius ir paskaitas rengianti Marija Remienė, renginiai mokyklose rūpinasi Dailė Polikaitienė, už mokykmo priemonės jaunimui atsakinga Elona Vaišnienė, radijo laides parengiantis ir pristatysiantis Evaldas Malinauskas, kilnojimą parodą parūpinsianti Giedrė Stankūnienė, bei komiteto atstovė spaudai Gražina Aleksandravičienė. Musų JAV spauda, ypač „Draugas“, labai giliai suprato šios šventės svarbą, didelį dėmesį skyrė spaudos atgavimo jubiliejui, buvo dažnai rašoma apie lietuvių kalbą, knygas, knygnešius bei draudimo laikotarpį.

Kalba — bet kurią tautinę bendruomenę stipriausiais saistais siejantis ryšys, todėl ir spaudos atgavimo sukaktį nuspręsta skirti ypatingą dėmesį. Ši sukaktis liudija apie Lietuvos ir užsienio lietuvių vienybę. Spaudos draudimo metu lietuviai, gyvenantys už Lietuvos ribų, spausdino ir gabejo knygas ir tėvynę, taip palaikydami tautos dviasią ir viltį prisikelti laisvę. Tad ir dabar lietuviams, gyvenantiems kitoje kalbinėje aplinkoje, ypač svarbu remti savo laisvą spaudą bei puoselėti lietuvišką žodį. Krašto valdybos pirm. Vaiva Vėbraite suformulavo šios šventės koncepciją, jungiančią vaikus, jaunimą ir visuomenę. Knygnešių istorijos, jaunimui patrauklios savo herojiškumu, pasakotos Lietuvos istorijos pamokose, tad JAV LB kartu su Švietimo ir mokslo ministerija žada vaikams kurti mokykmo priemonės, kurios atieityje galėtų būti naudojamos patriotiniam ugdymui tiek Lietuvoje, tiek JAV mokyklose ir stovyklose.

Spaudos atgavimo minėjimus „Žodžio kelias“ rengė Marija Remienė, iš Lietuvos Kauno valstybinio akademinio teatro pasikvietusi aktorius Egidijų Stanciką ir dainininką Mindauką Jankauską. „Žodžio kelias“ skambėjo Sankt Peterburge, Omaho, Detroit, Cleveland, Rochester, Boston, Philadelphia ir Čikagoje. Vitalija Pulokinė savo straipsnyje „Drauge“ šiuos metų gegužės 18 d. džiaugėsi: „Skambėjo lietuviškas žodis, kartu su lietuviška daina, liejo si gavia versme poezija, palikdama žmonių širdyse taurumo, pagarbos ir kilnaus pasididžiavimo jausmą savo tauta bei prigimtinę kalbą“. Suvokdami, kiek klūcių įveikė ir pastangų M. Remienė įdėjo šiuos minėjimus surošiant, esame jai širdingai dėkingi.

JAV universitetus St. Ambrose (Davenport, Iowa) ir Washington (Seattle) Marija Remienė pakvietė prof. dr. Giedrę Subacį šiemet dėsantį Illinois universitete. Šie akademikai minėjimai vyko anglų

kalba, nes norėta JAV akademine visuomenė ir jaunimą supažindinti su lietuvių kalba bei jos reikšme Lietuvos istorijai. M. Remienė tikisi, kad, jei bus gauta parama, tokie minėjimai rudenį bus rengiami ir kituose JAV universitetuose.

Giedrė Stankūnienė, ruošdama kilnojamąją parodą, kreipėsi į Lituanistikos tyrimo ir studijų centrą Čikagoje ir AL-Koje Putname, prašydama sudaryti knygų rinkinį apie spaudos draudimo laikotarpį. ALKa maloniai sutiko tą padaryti ir paruošė sąrašą knygų apie spaudos draudimo laikotarpį, atrinko archyvinę knygų iš spaudos draudimo laikotarpio publikatus, kurie buvo vežiojami į įvairias mūsų apylinkes kartu su kilnojama paroda, kurią mums parūpino Lietuva. Pagal Lietuvos patvirtintą programą, Martyno Mažvydo biblioteka buvo atsakinga už kilnojamos parodos paruošimą — tą pareigą atliko archyvo skyriaus bibliotekininkė Jolita Steponaitienė. Prisimenant, kad spaudos draudimo laikotarpį Amerikos lietuviai per Suomiją į Prūsiją persiuntė daugiau kaip 16,500 egzempliorių lietuviškų knygų, kuriais knygnešiai nunešė į Lietuvą, ir kad Amerikos lietuviai įvairiais būdais griežtai reikalavo grąžinti lietuvišką spaudą bei pinigais rėmė Prūsijoje leidžiamas knygas, komitetui buvo svarbu, kad ne vien tik čia, bet ir Lietuvoje tas mūsų indėlis būtų pristatytas. Nuvykusi Vilniun, Giedrė Stankūnienė tarėsi apie mūsų indėlio pristatymą ir kokių būdu mes galėtume Lietuvos kilnojamąją parodą eksponuoti JAV. Būdamas Lietuvoje, Krašto valdybos pirmininkė Vaiva Vėbraite paprašė Seimo pirmininko Artūro Paulausko padaryti JAV LB skirtą parodos kopiją, kad galėtume ją pasi- naudoti savo apylinkėse. A. Paulauskas maloniai sutiko ir mums buvo padaryta Lietuvos kilnojamos parodos kopija. Aktorius E. Stancikas ir solistas M. Jankauskas maloniai sutiko šią parodą mums atvežti iš Lietuvos ir ją vežioti kartu su „Žodžio kelio“ minėjimo komiteto JAV vietovės. Ši paroda yra Lietuvos dovaną mums.

Besiruošiant minėjimams buvo svarbu sukurti plakatus. Švietimo ir mokslo ministerija paruošė tris skirtingus plakatus, kuriuos iš Lietuvos į New Yorką mums atvežė konsulas Algirdas Dambrauskas. Deklamuoti dr. Žilvinui Beliauskui, Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centro direktoriui, už jo pastangas padėti sukurti plakatus — juos Giedrė Stankūnienė išsiuntinėjo mūsų lituanistikos mokykloms ir apylinkėms. Esame labai dėkingi Seimo pirmininkui Artūriui Paulauskui bei Švietimo ir mokslo ministrai Algirdui Monkevičiui už didelę jų paramą.

Švietimo tarybos pirm. Dailė Polikaitienė skatino minėjimų mokyklose organizavimą. Švietimo taryba šiais metais surengė JAV lituanistikos mokyklų 4—12 klasių mokinių rašinių ir piešinių konkursą, kuriame buvo sulaukus užduočių temos apie spaudos draudimą, knygnešius ir vargo mokyklas. Konkursą rengėsi mūsų laukė nemažai rašinių apie lietuvišką žodį, lietuvių kalbą ir jos svarbą moksleivių gyvenimui. Mokyklose ši sukaktis buvo paminėta Vasario 16—ąją, Kovo 11—ąją arba mokslo metus užbaigiant. Švietimo ir

DRAUGAS, 2004 m. rugšėjo 9 d., ketvirtadienis

5

TRISDEŠIMT PENKERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A. JUOZAS BERTULIS (1893—1969)

Sukanka 35 metai, kai 1969 m. rugšėjo 13 d. amžinam poilsiui iškeliavo muzikas JUOZAS BERTULIS.

Minint šią sukaktį, šv. Mišios už velionio sielą bus aukojamos Čikagoje, šv. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje (W. 44th St. ir California) sekmadienį, rugšėjo 12 d., 10 val. ryto. (Šv. Mišias lydės ir J. Bertulio giesmės). Maloniai prašome pasimelsti už a.a. Juozo sielą.

Duktė Ina Bertulytė Bray, šeima ir giminės

A.†A. POVILUI KANTUI

mirus, mūsų mielai sesei EMILIJAI KANTIE-NEI, veikliai draugijos narei, reiškiamo nuoširdžių užuojautų ir kartu liūdime.

Lietuvos Dukterų draugija, Čikagos skyrius

A.†A. INGAI BLAZAITEI-TUMIENEI

užbaigus sunkią žemišką kelionę, reiškiau giliai užuojautą jos vyriui ALFONSIUI, dukrai LAI-MUTEI, sūnams ROBERTUI, RIMUI ir JUR-GIUI, jų šeimoms ir artimiesiems. Liūdžiu kartu su Jumis.

Zita Rudvalienė

mokslo ministerija mums atsiuntė lietuvių rašytojų diskelius, kurie Giedrės Stankūnienės buvo persiųsti mūsų lituanistikos mokykloms vartoti.

Dr. Elona Vaišnienė spaudos draudimo metų progą paskatino sukurti dramą apie spaudos draudimą. Ji yra išspausdinta ir ją galės naudotis Lietuvos ir užsienio lietuviškas jaunimas. Dr. Vaišnienės prašoma, dramoms mokytoja Lietuvoje Rasa Ermonienė — Varnienė, Tusculenų mokyklos Vilniuje dramos mokytoja, tardamasi su Vytautu Toleikiu, parašė scenarijų, šiuo metu beliko surasti aktorius bei finansines galimybes atitinkančią įrašų studiją, tad rudenį jau lauktuose parengtų kompaktinių plokštelių, kurias radijo stotims, mokykloms ir stovykloms išplatinti pasisiūlė mūsų komiteto narys Evaldas Malinauskas.

Šio komiteto pirmininkės pareigos buvo koordinuoti komiteto veiklą ir padėti komisijos nariams vykdyti savo pareigas, palaikyti ryšius ir pateikti informaciją LR Seimo Lietuviškos spaudos lotyniškais rašmenimis atgavimo 100—mečio minėjimo komisijai. Gavusi kvietimą iš Lietuvos Respublikos Seimo, Regina Narušienė, kartu su Krašto valdybos pirmininke Vaiva Vėbraite, dalyvavo š. m. gegužės 7 d. Vilniuje rengtuose spaudos minėjimuose, atstovavo komitetui iškilmingame Seimo posėdyje, skirtame Lietuviškos spaudos atgavimo 100—mečiui paminėti, „Literatūros ir meno“ parodos Parlamento galerijoje atidaryme, spaudos draudimo laikų parodos atidaryme Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje bei kituose renginiuose. Komiteto programos tęsis visus šiuos metus ir net kitą vasarą. Tikimės, kad komitetas atliks ir dar atliks savo užduotį, prasmingai minėdamas šį jubiliejų.

Regina Narušienė

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

ČIKAGOS LIETUVIŲ BRIGHTON Parko namų savininkų gegužinė įvykis rugėjo 19 dieną, sekmadienį, 12 v.p.p. Šaulių namuose: 2417 W. 43rd St. Muzika vadovaujama A. Barnišio. Bus skanaus maisto, veiks baras ir loterija, kurioje galėsite išbandyti savo laimę. Kviečiame visus dalyvauti ir linksmai praleisti sekmadienio popietę.

BALZEKO LIETUVIŲ KULTŪROS muziejus maloniai kviečia į seminarą imigracijos tema. Seminaras skirtas žmonėms, norintiems sužinoti kaip įstatymai įtakoja jų galimybes dirbti ir pasilikti nuolatos gyventi JAV. Bus svarstomi šie klausimai: 1. žalia kortelė ir nuolatinis gyvenimas JAV; 2. natūralizacijos reikalavimai nuolatiniams gyventojams, kariškiams ir kitiems. Seminarą ves teisėsininkai R. A. Keželis ir L. Sosnowski. Teisininkai apžvelgs naujausius pasikeitimus imigracijos teisės srityje: natūralizacija, pilietybės gavimas, reikalavimai, keliama skirtingo amžiaus imigrantams. Bus kalbama apie žalių kortelių išdavimo tvarką, reikalavimus norint tapti nuolatiniu JAV gyventoju, ir dėl kurių pažeidimų galima prarasti nuolatinio gyventojų statusą. Seminaras vyks anglų ir lietuvių kalbomis rugėjo 19 d. 7-9 v.v. Muziejaus adresas: 6500 S. Pulaski Rd., Čikaga. Telefonas pasiteiravimui: 773-582-6500.

PIANISTAS RIMANTAS VINGRAS atliks meninę programą dalį prof. Kazio Pakšto knygos „Kultūra. Civilizacija. Geopolitika.“ sutiktuvėse. Rimantas Vingras gimė 1970 m. Šiauliuose. Baigęs M. K. Čiurlionio meno mokyklą, studijavo Piotro Čaikovskio konservatorijoje, kurią baigė 1996 m. įgydamas Menų magistro laipsnį. 1996-1999 m. dirbo fortepijono specialybės dėstytoju Šiaulių universiteto Muzikos katedroje. Šiuo metu jis yra Cincinnati universiteto doktorantas. Prof. Kazio Pakšto knygos „Kultūra. Civilizacija. Geopolitika“ pirmasis supažindinimas įvyks Švedijoje, Stokholme, rugėjo 10 d. Rengia Švedijos Lietuvos Respublikos ambasada ir LB. Antanas - Lemonte, PLC. Lietuvių dailės muziejuje, rugėjo 19 d., 12:30 v.p.p. Rengia JAV LB Kultūros taryba ir trečias, rugėjo 23 d. rengiamas Lietuvos Respublikos ambasados Washington, D.C.

ŠVČ. MERGELĖS MARIJOS Nekalto Prasidėjimo parapijoje Brighton Parke lietuvių komitetas kviečia Čikagos visuomenę į jų rengiamą linksmavakarį šį seštadienį, rugėjo 11 d., 6 v.v. parapijos salėje, 4420 S. Fairfield Ave. Linksmai palydėsime malonią vasarėlę ir pasveikinsim atkeliavusį auksinį rudėnėlį. Visi laukiami.

ALRK MOTERŲ SĄJUNGOS #3 kuopa, kviečia visas nares į maldą prie Tūkstantmečio Marijos statulos, kuri stovi Šv. M. Marijos Gimimo parapijos šventoriuje, rugėjo 11 d., seštadienį, 3 v.p.p. Po maldų yra proga prieiti išpažinties ir išklausti šv. Mišias.

RUGSĖJO 11 D., 9 V.R. Čikagos liuanistinės mokyklos mokslo metų pradžios atidarymas. Čikagos liuanistinė mokykla reikalingi mokytojai. Skambinti Juratei Dovilenei, tel. 630-832-6331.

PEDAGOGINIS LITUANISTIKOS institutas dar vis registruoja naujus studentus. Kviečiami jaunuoliai ir jaunuolės, sekmin-

gai užbaigę liuanistines mokyklas ir siekiantys toliau gilinti savo liuanistines žinias. Mokslo metai prasideda rugėjo 11 d. Telefonai informacijai: 773-434-4545, arba 630-910-6803.

DĖMESIO! PLC GEGUŽINĖ įvykis rugėjo 12 d., 12:30 v. po šv. Mišias.

NUO RUGSĖJO MĖN. pirmojo sekmadienio iki gruodžio mėn. pirmojo sekmadienio kun. Jau-nius Kelpšas vel aptarnaus Cicero Šv. Antano parapijos lietuvių, nes kun. Kęstutis Trima-kas išvyksta rudens sesijai Lietuvos universitetuose. Sekmadienio šv. Mišios Cicero vyks 9 v.r., o Brighton Parko parapijoje 10 v.r.

„DRAUGO“ JUBILIEJINIS POKYLIS įvyks spalio 10 d., 4 v.p.p. naujojoje Martinique pokylių salėje, 8200 S. Cicero Ave., Burbanke. Jūsų laukia puikus maistas ir patarnavimas. Nemokamas baras veiks 4 valandas. Į pokylį apsilankys ypatingas svečias, apie kurį pranešime vėliau. Stalų ir pavienių bilietus jau galima užsisakyti „Draugo“ administracijoje.

LIETUVIŲ OPEROS VALDYBA kviečia visus buvusius, esamus ir būsimus Operos narius į 2004-2005 m. sezono atidarymą į pirmąją choro repeticiją, penktadienį, rugėjo 10 d., 7:30 v.v. Jaunimo centre. Meno vadovas ir dirigentas Alvydas Vasaitis supažindins atvykusius su šiais metais statoma P. Mascagni opera „Cavalleria rusticana“, o Operos valdyba informuos apie šiuo metų darbus bei renginius. Valdybos pirmininkas Vaclovas Momkus nuosirdžiai kviečia į šio sezono statomą operą, kurioje yra daug chorinio dainavimo vyrams ir moterims. Jis kviečia taip pat į Lietuvių operos šeimą įsijungti naujus choristus ir atvykti į pirmąją repeticiją.

CICERO LIETUVIŲ TELKINYS Tautos šventė rengiama rugėjo 12 d., sekmadienį, 9 v.r. šv. Mišios Šv. Antano parapijos bažnyčioje. Tuoj po Mišias, parapijos salėje Cicero LB ir ALTO valdybos ruošia linksmą pabėdavimą. Cicero skyriaus ALTO pirmininkas Stasys Dubauskas, šią vasarą ilgai praleidęs Lietuvoje, kalbės tema „Lietuva šiandien“. Linksma meninė dalis atliks Stasės Jagminienės vadovaujama kapela „Tėviškė“. Renginio šeiminkės vaišins skaniais valgiais. Visi lietuviai maloniai kviečiami ir labai laukiami.

ŠILUVOS ATLAIDAI ŠVČ. MERGELĖS Marijos Gimimo bažnyčioje prasidės trečiadienį, rugėjo 8 d. ir tęsis iki rugėjo 15 d. Šiluvos at-laidų procesija vyks sekmadienį, rugėjo 12 d., po 10:30 v.r. šv. Mišias, kurios bus aukojamos lietuvių ir anglų kalbomis.

ČIKAGOS IR APYLINKIŲ „Grandis“ tautinis ansamblis pradeda savo 46-uosius veiklos metus. Šokių ratelių repeticijų tvarka: vaikų, jaunių ir studentų rateliai pradės sekmadienį, rugėjo 12 d., 5:30 v.v. Vaikų ratelio repeticija vyks Ateitininkų namuose, Lemonte, 5:30-7 v.v.; jaunieji ir studentai renkasi PLC sporto salėje, Lemonte, 5:30-7:30 v.v. Veteranai pradės šokių sezoną sekmadienį, rugėjo 26 d., 3:30 v.p.p. PLC valgykloje. Apie jaunų veteranų repeticijas bus pranešta vėliau. Jauni veteranai turėtų registruotis iki rugėjo 30 d. „Grandis“ interneto svetainėje: www.voras.com/grandis/.

SUNKĖJA PASAULIO LIETUVIŲ CENTRO IŠLAIKYMAS

Prieš 16 metų įkurtą Pasaulio lietuvių centrą Lemonte gerai žino ne tik Čikagos ir jos priemiesčiuose gyvenantys lietuviai bei amerikiečiai, bet ir visos Amerikos bei Kanados lietuviai, dalyvavę centre rengtose šventėse, suvažiavimuose, minėjimuose, Mokslo ir kūrybos simpoziumuose. PLC gerai žinomas ir svečiams iš Lietuvos.

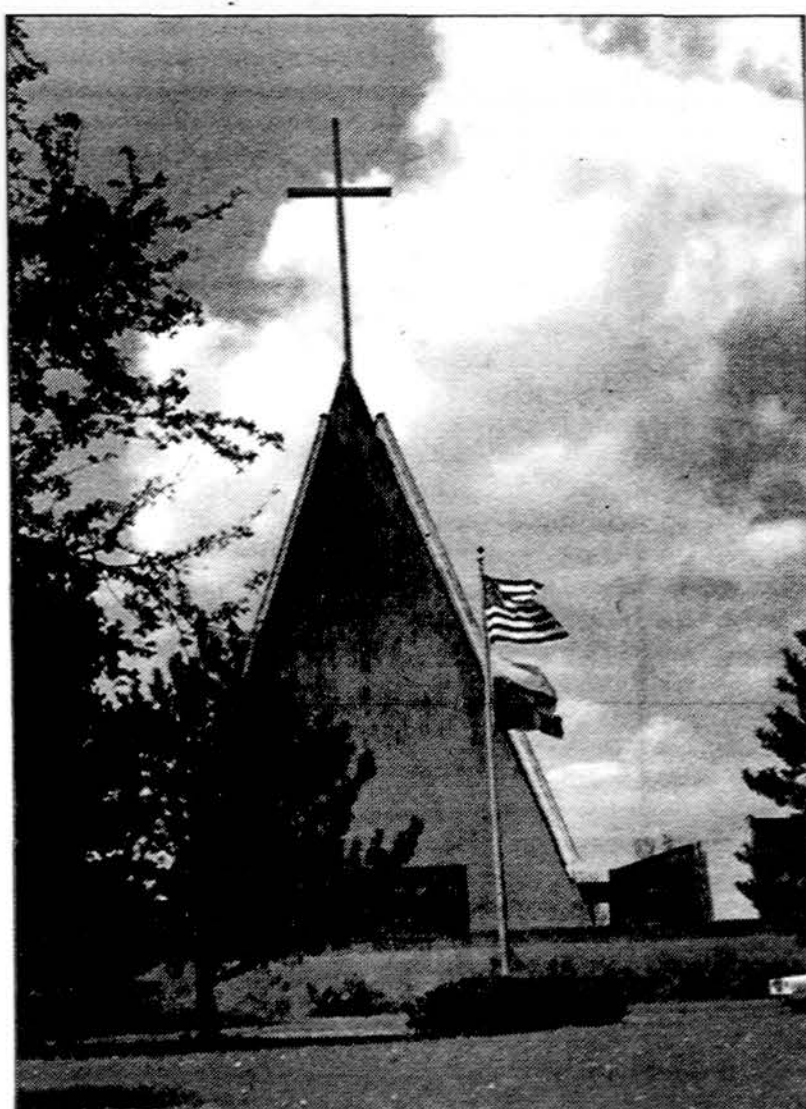
Prieš 16 metų, perkant Pasaulio lietuvių centrą Lemonte, lešos-aukos buvo renkamos visoje Amerikoje. Aukojantys po 200 dol. ir daugiau tapo PLC nariais su balsais nuo kiekvienos šimtinės. Per 16 metų Pasaulio lietuvių centre įsitvirtino Pal. Jurgio Matulaučio misija su visais bažnytiniais patarnavimais, šeštadieniais veikianti didžiausia JAV liuanistinė mokykla, Montessori ir priešmokyklinis darželis, Lietuvių dailės muziejus, Vydūno fondas, Lietuvių fondas, Lietuvių skautų sąjungos

archyvas, skautų ir skautių tautų būklai, „Saulutės“ ir „Mercy Lift“ organizacijos, sporto klubai ir archyvo patalpos. Centre repetuoja misijos choras, „Dainavos“ ansamblis, „Grandis“, „Spindulys“, „Lietuvos vėliavų“ tautinių šokių grupės. Čia veikia ir Meno mokyklėlė.

Centras turi didelę pokylių salę, atnaujintą sporto salę, mokyklinę salę, 17 butų, 7 nuomojamus kambarius su virtuvele, didelę nuomojamą virtuvę, „Bočių menę“ susirinkimams bei mažiems pokyliams, socialinę centrą su biblioteka ir Amerikos lietuvių televizijos būstinę.

Išlaikymo išlaidos nuolatos didėja

Per pirmąjį PLC dešimtmetį centro išlaikymo išlaidos buvo mažesnės, esant mažesniems kainoms, mažesniems remontams, mažesniems rei-

Palaimintojo J. Matulaučio misijos bažnyčia Lemonte.

Nuotrauka Jono Tamulaučio.

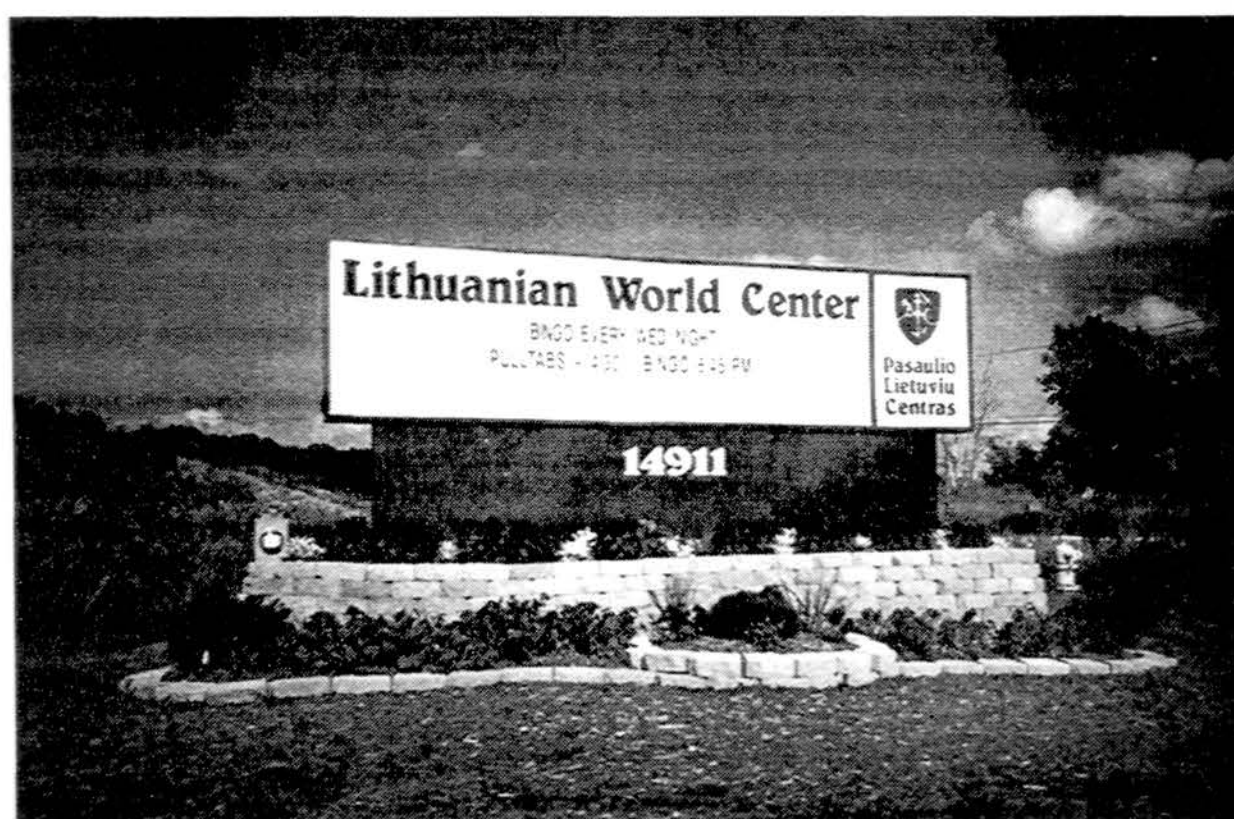
Tolimesnę informaciją galima rasti tinklapio puslapiuose arba skambinant Violetai Fabianovich tel. 708-422-3556.

ORGANIZUOJAMA ČIKAGOS Lietuvių operos gegužinė įvykis rugėjo 12 d., sekmadienį, 12 v.p.p. Jaunimo centro kavinėje ir kiemelyje. Meninė programa – kapela „Sodžius“, šokiai – A. Pilibaitis, užkandžiai – „Venta“. Veiks baras, vyks loterija. Kviečiami visi.

SPALIS – BALFO MĖNUO. BAL-Fas turės metinę rinkliavą. Š.m. spalio 2-3 d. bus dalinami vokeliai įeinant ir išeinant iš Marquette Parko Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčios. Vokeliai bus surenkami spalio 9-10 d.

RUGSĖJO 19 D., SEKMADIENI, Lietuvos vyčiai kviečia Šv. Kazimiero bažnyčios parapijiečius ir draugus į šv. Mišias ir gegužinę, VFW 1563, 6880 Hendricks, Merrillville, IN, 1 v.p.p. Bus naminio maisto, įskaitant kugelių – kaina 12 dol. Gros Bronius Mūras. Norintieji dalyvauti prašomi skambinti ir užsakyti maisto bilietus iki rugėjo 14 d. pas Joanną Rudzevičius, tel. 219-884-2220, arba Mildred Jagiella, tel. 219-996-6516.

ŠILUVOS MARIJOS ŠVENTĖ bus sekmadienį, rugėjo 12 d. Nekalto Pradėtosios Marijos šven-

Pasaulio lietuvių centras.

kalavimams.

Tikslesnė centro pajamų ir išlaidų analizė buvo galima padaryti turint paskutinių 6 metų PLC pajamų ir išlaidų finansines apskaitas, teikiamas metiniuose PLC narių suvažiavimuose.

Šešerių metų (1998-2003) išlaidos sudarė 3,741,967 dolerius. Didžiausios išlaidos per tą laikotarpį buvo „Payroll“ 1,132,916 dol., nuo 1998 m. 173,318 dol. pašokę 2000 m. iki 200,383 dol. Buities paslaugos buvo 89,412 dol. 1999 m. ir 115,729 dol. 2003 m. Pakilo ir taisyimo ir išlaikymo išlaidos bei draudimo išlaidos.

Svarbiausia, kad labai smarkiai išaugo „Capital Sheet“ rodo „Total Assets“ Projects“. Jie per šešerius metus sudarė 1,183,804 dolerius išlaidų. Sporto salės remontas 1998 m. buvo 345,000 dol., pagrindinės salės atnaujinimas 219,626 dol. – 2001 m., pastato atnaujinimas 2000 m. 115,980 dol. ir 65,332 dol. – 2003 metais, bei 311,599 dol. 1999 metais. Nors kiekvienais metais PLC pajamos viršijo išlaidas, centro kapitalinių remontų, patalynų, pagerinimų išlaidų parengimui neuzteko gaunamo pelno. Pritrūko 432,714 dolerių, kurie turėjo būti dengiami išdo ar paskolų būdu.

Reikia atsiminti, kad PLC

pastatai ir jų įrengimai yra 40 metų senumo. Visą laiką paremontuojama šildymo-šaldymo sistema. Reikės ją keisti artimiausiu metu. Tai pareikalaus maždaug milijono dolerių, kurių PLC izdas neturi ir juos teks skolintis. Šis remontas centrui yra būtinas.

Pajamos vis mažėja

Pazvelgus į PLC paskutinių 6 metų pajamų finansines apskaitas matome, kad pajamos mažėja. Jos sumažėjo „Fixed Users Fees“, „Bingo“, „Renginių komiteto“, „Fund Raising“ ir „Other Income“ kategorijose.

Nors 2003.12.31 „Balance Sheet“ rodo „Total Assets“ 1,796,409 dol. dar yra 42,000 dol. neapmokėtų skolų ir pinigų bankuose tėra tik 88,373 dol., kurie reikalingi einamųjų sąskaitų apmokejimui.

Abejotinas ir 2004.12.31 „Balance Sheet“ nurodytas PLC turtas – „Total assets“ – 1,796,409 dol., kai greta mokėtos 800,000 dol. sumos, tik per paskutinius 6 metus, buvo išleista 1,183,804 dol. centro kapitaliniams remontams, atėmus nuvertėjimą.

Ateities rūpesčiai

Pasaulio lietuvių centro

nariams, kurie sudėjo tūkstan-tines, ar po keliolika jų, kai buvo perkamas centras ir nuolat prisidėjus prie centro išlaikymo, paskutiniai skelbi-mai apie sporto centro ar jo priestato statybą PLC vardu kelia didelį rūpestį dėl PLC egzistencijos ir jo tolimesnio išlaikymo. Tos sportininkų kal-bos apie naujos statybos finansavimui reikalingas bankų paskolas Pasaulio lietuvių cen-tro vardu, butų centrui akmuo po kaklu ir paskandintų centro veiklą, jo atliekamą lietuviybės bei religijos išlaikymo darbą. Nuostabu, kad 1998 metais sportininkams buvo gera centro sporto salė, į kurią buvo supilta 345,000 dolerių (daugumoje Lietuvių fondo lėšos), o šiandien ši salė jau nebeigera, lyg čia žaistų olimpinės komandos.

Labai svarbi ir centro gyventojų bei lankytojų ramybė, kuri jau dabar pažeidžiama „sportuojančių“ nekultūringu elgesiu, vienos ponios liudijimu.

Pasaulio lietuvių centras nepaprastai reikalingas iki šiol atliekamam lietuviybės išlaiky-mui ir ateityje, be jokių „akmenų“ ant kaklo. Jei kam centro sporto salė negera, geresnė sporto salė galima rasti sug-rįžus į Vilnių ar Kauną, arba pas amerikiečius.

Bronius Juodelis

„Draugo“ knygynėlyje

POPULIARUSIS SAPNININKAS

Sapnai, anot šio sapnininko sudarytojo, kaip ir visas dvasinis pasaulis, amžiais domino žmones, besistengiančius suprasti jų reikšmę, prasmę ir paskirtį. Visų valdovų rūmuose gyveno aiškiaregiai, išaiškinantys karaliams, ką reiškia jų sapnai ir ką daryti, kad jie klostytųsi valdovams palankia linkme. Ypač sapnais domėtasi Rytų pasaulyje: Babilone, Judejoje, Indijoje. Žinoma, neatsiliko ir liaudis, įvairūs burtininkai pasakydavo, ko galima tikėtis susapnavus vieną ar kitą sapną. Nenuostabu, kad daug sapnų reikšmių atkeliavo į mūsų dienas iš senų laikų.

Ši knygelė padės kiekvienam išsiaiškinti sapnų reikšmę bei žvilgtelėti už slapiningos sapnų skraistės.

Knygos kaina 25 dol. Norintieji įsigyti šią ar kitas knygas, skambinkite į „Draugo“ knygynėlį, tel. 773-585-9500.

Skelbimai

• **PIGIAUSIA – NE PATIKIMIAUSIA!** Kortelės dažnai nesuveikia. Paskutinės minutės nutrupa. O kaip su bendrovėmis, kurių centrinės net ne JAV ir siūlo „ypatingus įkainius“? Dažniausiai tai prastas internetinio tipo, o ne telefoninis ryšys. Protingas vartotojas renkasi amerikietį firmą (įst. 1993 m.) LITCOM. Į Lietuvą iš namų ar mobilaus telefono TIK 11,9 ct., o JAV – 4,9 ct. Jokių mėnesinių mokesčių, jokių papildomų kodų. Išsklaidę gaunate su savo vietine sąskaita. Registravimui lietuviškai 708-386-0556. Taupykite šiandien su LITCOM! Dėmesio! Įkainiai galioja tik naujiems klientams!

SAPNININKAS

Namams pirkti paskolas duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieina-mais nuosimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.**